Ազգ
Azg
1 ՅՈՒՆԻՍ 2005 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 988 (3265)

«Ներիր» ասելը երկարացնում է ամուսնական կյանքը...

80 տարի երջանիկ ամուսնական կյանք ապրած բրիտանացի Պերսի ու Ֆլորենս Էրոոամիթները միջազգային ռեկորդ են սահմանել եւ գրանցվել «Գինեսի» գրքում: Ամուսինները խոստովանել են, որ համատեղ կյանքը երկարատեւ դարձնելում օգնել են մի բաժակ վիսկին, սերրին եւ «Ներիր» բառը:

Նրանք ամուսնացել են 1925 թ. հունիսի 1-ին եւ այսօր կնշեն իրենց ամուսնության 80 տարին: Զույգը միջազգային ռեկորդ է սահմանել երկարատեւ ամուսնական կյանքի համար: «Մեզ այդ կյանքը շնորհվել է օրհնությամբ: Մենք առ այսօր սիրում ենք իրար, եւ դա շատ կարեւոր է», ասել է 100-ամյա Ֆլորենսը: Նրա ասելով, իրենց երջանկության գաղտնիքը շատ պարզ է՝ երբեք պետք չէ վախենալ «Ներիր, սիրելիս» ասելուց: Իսկ 105-ամյա Պերսին ավելացրել է, որ կնոջ այդ խորհին հետեւել է իր՝ «Այո, սիրելիս» պատասխանը: Տիկին Ֆլորենսը ճաշին սիրում է խմել սերրի (լիկյոր), իսկ երեկոյան՝ վիսկի:

Ռեկորդակիր ամուսիններն ունեն 3 զավակ, 6 թոռ եւ 9 ծոռ:

Ախալքալաքից ռուսական ծանր տեխնիկայի մի մասը տեղափոխվելու է Գյումրի

Հայտարարում են Ռուսաստանը եւ Վրաստանը, իսկ Հայաստանն իրեն դրել է «Փուրպուսի» տեղ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Վրաստանի արտգործնախարարն, ըստ «Նովոստի» գործակալության, չի բացառել, որ Ախալքալաքում տեղակայված ռուսական 62-րդ ռազմակայանի տեխնիկայի մի մասը կտեղափոխվի Հայաստան: «Մենք արել ենք հնարավորը, որպեսզի զինամթերքի հիմնական մասը տեղափոխվի Ռուսաստան: Սակայն մենք չենք բացառում, որ տեխնիկայի մի մասը վերաբաշխվի Հայաստանի տարածքում, որտեղ արդեն կան համապատասխան ենթակառուցվածքներ», ասել է Սալոմե Զուրաբիշվիլին: Ավելի վաղ արտգործնախարարը BBC-ին տված հարցազրույցում նշել էր սպառազինության մի մասը Հայաստան տեղափոխելու հավանականությունը, ընդսմին հավելելով, որ Վրաստանին Հայաստանից որեւէ վտանգ չի սպառնում:

Մայիսի 30-ին Մոսկվայում Ռուսաստանի եւ Վրաստանի արտգործնախարարները ստորագրել են համատեղ հայտարարություն, ըստ որի Բաթումի 12-րդ եւ Ախալքալաքի 62-րդ ռուսական ռազմակայանները 2008 թ. ընթացքում պետք է ամբողջությամբ դուրս բերվեն Վրաստանի տարածքից: Կողմերը համաձայնել են, որ ռազմակայանների դուրսբերումը սկսվի այս տարվա կեսերից, ընդ որում՝ նախ դուրս է բերվելու Ախալքալաքի ռազմակայանը, ապա՝ Բաթումինը: Մինչեւ այս տարվա սեպտեմբերի 1-ը Ախալքալաքից դուրս կբերվի 40 միավոր զրահատեխնիկա, այդ թվում՝ 20 տանկ: 2006 թ. վերջին Ախալքալաքից դուրս է բերվելու ծանր տեխնիկան ամբողջությամբ, իսկ 2007 թ. հոկտեմբերի 1-ին ռազմակայանը փակվելու է վերջնականապես:

Տես էջ 3

ՀԱՆՐԱՔՎԵ

«ԵՄ սահմանադրությանն իրենց «ոչ»-ով ֆրանսիացիներն առաջին հերթին մերժեցին Թուրքիային»

Ֆինլանդիայի արտգործնախարար Էրկի Տայոմիոյան, ըստ «Ժաման» թերթի, հայտարարել է, թե Եվրոմիության սահմանադրությանն իրենց «ոչ»-ով ֆրանսիացիներն առաջին հերթին մերժեցին Թուրքիային: Իր հերթին, ըստ «Ազատության», Գերմանիայի Քրիստոնեա-դեմոկրատական միություն կուսակցության նախագահ Անգելա Մերկելը նշել է, որ ԵՄ սահմանադրության ընդունման հարցով Ֆրանսիայում տեղի ունեցած հանրաքվեի արդյունքը խոսում է ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության հարցում իր ղեկավարած կուսակցության ճիշտ դիրքորոշման մասին:

ԵՄ սահմանադրության հեղինակներից մեկը՝ Բելգիայի նախկին վարչապետ Ժան-Լյուկ Դեենը չի բացառել ԵՄ ընդլայնման դադարեցումը, եթե ֆրանսիացիների նման հոլանդացիները եւս «ոչ» ասեն հունիսի 1-ի հանրաքվեում: «Իրոք, գոյություն ունի նոր անդամների ընդլայնման կտրուկ դադարեցման վտանգ, քանի որ նաեւ ընդլայնման հետ է կապված եվրոսահմանադրությունը մերժողների բացասական վերաբերմունքը», նշել է Դեենը:

Ֆրանսիական հանրաքվեի առաջին զոհը՝ վարչապետը հրաժարական տվեց

Ֆրանսիայի նոր վարչապետ Դոմինիկ դը Վիլպենը

Ինչպես ենթադրվում էր, կիրակի օրը Ֆրանսիայում տեղի ունեցած հանրաքվեն ցնցեց Ժակ Շիրակի իշխանությունը: Համաեվրոպական սահմանադրության հանրաքվեի բացասական արդյունքի առաջին զոհը դարձավ վարչապետ Ժան Փիեր Ռաֆարենը, որ երեկ կեսօրին հանրապետության նախագահին ներկայացրեց իր հրաժարականը: Քիչ անց Ժակ Շիրակը վարչապետ նշանակեց Դոմինիկ դը Վիլպենին, որ մինչ այդ վարում էր արտգործնախարարի պաշտոնը: Սա նշանակում է, որ կառավարության կազմում կլինեն այլ փոփոխություններ եւս, որոնց մասին թերեւս անձամբ հայտարարի նախագահ Ժակ Շիրակը իր հեռուստատեսային ելույթում:

Միջազգային լրատվամիջոցների կողմից երեկոյան կատարված հասարակական կարծիքի առաջին շտապումները ցույց տվեցին, որ միջին ֆրանսիացին այնքան էլ գոհ չէ նոր նշանակումից, քանի որ Դոմինիկ դը Վիլպենը համարվում է Ժակ Շիրակի ներքին կլանի անդամ:

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հովվապետական այցով մեկնեց ԱՄՆ Արեւմտյան թեմ

Մայիսի 31-ի առավոտյան Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հովվապետական այցով մեկնեց ԱՄՆ Արեւմտյան հայոց թեմ, ուր Նորին սրբությունը հայրապետական օրհնություն եւ մխիթարություն կբաշխի ամերիկաբնակ հավատավոր եւ նվիրյալ հայոց հոտին:

Հովվապետական այցի ընթացքում Ամենայն հայոց հայրապետը կայցելի Լոս Անջելեսի, Գլենդեյլի, Փասադենայի, Ֆրեզնոյի, Սաքրամենտոյի, Արիզոնայի, Սան Ֆրանցիսկոյի հայ համայնքներ ու ծուխեր, պատարագներ կմատուցի հայկական եկեղեցիներում, հանդիպումներ կունենա քույր եկեղեցիների ներկայացուցիչների, ինչպես նաեւ ԱՄՆ պաշտոնատար տարբեր անձանց հետ: Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը կնախագահի նաեւ առաջնորդանիստ եկեղեցու հիմնարկեքի արարողությունը:

Հայրապետին ուղեկցում են Ներսես արք. Պոզապալյանը, Գեղարդ աբեղա Վահունին իբրեւ գավազանակիր, Կտրիճ քահանա Դեւեջյանը եւ Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախագահ Ռոբերտ Ամիրխանյանը: Լոս Անջելեսում Նորին սրբության շախմբի մաս կկազմեն նաեւ Մխիթար Հերացու անվան՝ Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի ռեկտոր Վիլեն Հակոբյանը եւ «Տիգրան Մեծ» հրատարակչատան տնօրեն Վրեժ Մարկոսյանը:

Սա Վեհափառ հայրապետի երկրորդ հովվապետական այցն է նշյալ թեմ, առաջին այցը տեղի էր ունեցել 2001 թ. մայիսին:

Այսօր Հոլանդիան գնում է հանրաքվեի

Համաեվրոպական սահմանադրությունն այսօր հանձնվելու է հոլանդացիների դատին, հանրաքվեի հավանական ելքը բացասական է լինելու: Ըստ տարբեր հարցախույզների, հոլանդացիների հազիվ 37 տոկոսը կողմ քվեարկի սահմանադրության նախագծին: Դեմ քվեարկողների տոկոսը բարձրացավ հատկապես վերջին մի քանի օրերին, երբ հայտարարվեցին ֆրանսիական հանրաքվեի արդյունքները: Հոլանդացիների գերակշիռ մասը վախենում է Եվրոմիություն նոր անդամների մուտքով իր կենսամակարդակը կորցնելուց: Երկրորդ՝ հոլանդացիք մտավախություն ունեն, որ նոր սահմանադրությունը երկրի դռները լայն չբացի ներգաղթողների առաջ: Այդուհանդերձ, ի տարբերություն ֆրանսիականի, հոլանդական հանրաքվեի արդյունքները պարտադիր չեն լինի իշխանությունների համար:

Բեռլինի թուրք համայնքի ղեկավարը մեղադրվում է...

Բեռլինում գործող «Ցեղասպանության ճանաչման հանձնախմբի» նախագահ Թեսա Հոֆմանը մայիսի 10-ին դիմել է Բեռլինի տարածքային դատախազություն՝ Բեռլինի թուրքական համայնքի նախագահ Թաչիդին Յաթկինի դեմ քրեական գործ հարուցելու պահանջով: Վերջինիս գլխավորությամբ մարտի 15-ին մի խումբ գերմանաբնակ թուրքեր ծաղկեպսակ են դրել Բեռլինի Շառլոթենբուրգի շրջանի Հարդենբերգ փողոցում՝ ենթադրելով, որ 1921 թ. մարտի 15-ին այնտեղ է գնդակահարվել Թալեաթ փաշան: (Իրականում Սողոմոն Թեհլերյանը նրան գնդակահարել է Հարդենբերգ եւ Ֆասանեն փողոցների խաչմերուկում): Ծաղկեպսակը դրվել է Շթայնփլաց հրապարակում գտնվող ֆաշիստական Գերմանիայի զոհերի հիշատակին կանգնեցված հուշակոթողին: Արարողության ավարտին Թաչիդին Յաթկինը իր ելույթը եզրափակել է գերմաներենով. «Մենք ողբում ենք մեր նահատակի հիշատակը եւ դատապարտում ենք մարդասպաններին»:

Թեսա Հոֆմանը թուրքական համայնքի նախագահին մեղադրել է ֆաշիստական Գերմանիայի զոհերին անարգելու եւ ոճրագործ Թալեաթ փաշային մեծարելու համար, որը կազմակերպել եւ իրականացրել է Հայոց ցեղասպանությունը, եւ դրա համար 1919 թ.-ին Կոստանդնուպոլսի զինվորական հատուկ ատյանը նրան մահվան է դատապարտել: Թեսա Հոֆմանը իր բողոքում նշել է նաեւ, որ իր կարծիքով «դատապարտում ենք մարդասպաններին» ասելով թուրքական համայնքի նախագահը նկատի ունի Գերմանիայում բնակվող 35-40 հազար հայերին, որոնց սպառնում է, անվանում մարդասպան եւ թուրքերին գրգռում է հայերի դեմ: Այսինքն, նա խաթարում է Գերմանիայի բնակչության անդորրը:

Քարե այբուբեն-հուշարձանը գրադարան կդառնա

Աշտարակից Արարատ տանող մայրուղու մոտ տեղակայված մեր այբուբենի քարե հինգնասիրը պուրակը նոր մանրամասներով է լրացվելու: Այն վերածվելու է բաց երկնքի տակ քարե յուրօրինակ գրադարանի: Այստեղ կտեղադրվեն նաեւ մեր գրական մեծերի՝ Նարեկացու, Քուչակի քարե մասյանները: Նախատես սկսելու են շումերների հնագույն սեպագիր մասյաններից, որանք, որոշ հետազոտողների կարծիքով, Հայաստանից են ծագել:

Արդեն իսկ այբուբենի քարե տառերը մեր գրապաշտ ժողովուրդը ուխտատեղիի է վերածել: Այստեղ այցելածների առաջին գործը տառերի առջեւ մոմեր վառելն է եղել: Տառերի հեղինակ, «Հայնախագիծ» ինստիտուտի ճարտարապետ, համոզմունքով ցեղապաշտ Ֆրեդ Աֆրիկյանը տառերի ստեղծման ժամանակ կիրառել է կորագիծ կամարների ճարտարապետական սկզբունքը, որ զանգվածեղ տառերը կպահպանի քամու, անձրեւի տակ քայքայվելու վտանգից:

Նախնական պլաններով 15-20 մ տարածքի վրա եղեւնիներ ու դեկորատիվ ծառեր կտնկվեն, իսկ այբուբենի հուշարձանի դիմաց որեւէ ծառատնկում չի լինի՝ հուշարձանի տեսանելիությունն առավելագույնս ապահովելու եւ առավել տրտաբացություն հաղորդելու համար: Իսկ նմանօրինակ հուշարձանի նախադեպ, գոնե գրավոր հիշատակումների համաձայն, ոչ միայն մեր, այլեւ աշխարհի մշակութային պատմության մեջ չի արձանագրվել: Թերեւս կարելի է միայն զուգահեռներ անցկացնել արաբեսկայի՝ տառերի միջոցով գեղարվեստական արժեքի ստեղծման հետ, որի հեղինակը եղել են արաբները: Նրանք քնարական արդարով տառեր են գրել, տառերից՝ բառեր եւ այս սկզբունքով նախշազարդել կառույցների պատերը:

Կ. Գ.

«Էմպորիկի բանկի» նոր սեփականատերը «Գաֆեսճյան» հիմնադրամի ստեղծած ընկերությունն է

Տարեվերջին ընկերությունը կգնի նաեւ Վրաստանի «Էմպորիկի բանկը»

«Կասկադ կապիտալ հոլդինգս» ընկերությունը երեկ հայտարարեց 3 նոր ընկերությունների ստեղծման եւ հունական «Էմպորիկի բանկի» գնման մասին: Մասնավորապես «Կասկադ կապիտալ հոլդինգսի» գործադիր տնօրենի տեղակալ Ջոնաթան Ստարկը հայտնեց, որ ընկերությունը ստեղծել է «Գաֆեսճյան» ընտանեկան հիմնադրամը՝ արեւմտյան չափանիշներին համապատասխանող ծառայություններ մատուցելու, Հայաստանում եւ տարածաշրջանում ներդրումների խթանման ու աջակցության համար:

«Էմպորիկի բանկը», ըստ նոր սեփականատիրոջ ներկայացուցչի, Կենտրոնական բանկի կողմից գնման գործարքը գրանցելուց հետո վերանվանվելու է «Կասկադ բանկ»: Բանկի կանոնադիր կապիտալը համալրվելու է հոլդինգի նոր՝ 2,5 մլն դոլար կազմող ներդրումներով եւ հասնելու է 6,5 մլն դոլարի, համապատասխանելով ԿԲ սահմանած նվազագույն կանոնադիր կապիտալի չափանիշներին: Ինչպես տեղեկացրեց բանկի գործադիր տնօրեն Լեւոն Լեւոնյանը, բանկն ակտիվ գործունեություն կծավալի ֆիզիկական անձանց սպասարկման, սպառողական եւ հիպոթեկային վարկերի բնագավառներում, ինչպես նաեւ պլաստիկ քարտերի շուկայում:

Ջոնաթան Ստարկն այնուհետեւ տեղեկացրեց, որ բացի «Գաֆեսճյան» հիմնադրամից, «Կասկադ կապիտալը» տեխնիկական աջակցություն է ստանում ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունից, սերտ հարաբերություններ ունի Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի հետ, բանակցություններ է վարում Համաշխարհային բանկի հետ: Ընկերության գործադիր տնօրենը նշեց, որ ընկերության 70 աշխատակիցներից 69-ը հայեր են, ինչը նշանակում է, որ սա հայկական նախաձեռնություն է, որի նպատակն է ցույց տալ, թե «մենք հայերով ինչպես կարող ենք աշխատել»:

Մյուս երեք ընկերություններից «Կասկադ կրեդիտը» թողարկելու է ԱՄՆ գանձապետարանի մասնակիորեն երաշխավորած արժեթղթեր, իսկ ներկայումս աշխատում է գույքով ապահոված արժեթղթերի ձեւավորման ուղղությամբ: «Կասկադ ինվեստմենտս» առաջարկում է մասնավոր եւ կորպորատիվ ունեցվածքի կառավարման ծրագրեր, ինչպես նաեւ ներմուծել է ակտիվների եւ ֆոնդերի կառավարման ծառայություններ, ստեղծում է ներդրումային հնարավորությունների փաթեթ: Երրորդը «Կասկադ ինշուրանս ընդ ռեինշուրանսը» ապահովագրական ընկերությունն է եւ տրամադրում է կյանքի եւ ոչ միայն կյանքի համապարփակ ապահովագրություն ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց: Հայաստանում հիմնադրված վերաապահովագրական առաջին ընկերությունն է:

Ջոնաթան Ստարկը հայտնեց, որ այս տարեվերջին «Կասկադ բանկը» կգնի նաեւ Վրաստանի «Էմպորիկի բանկը»: Այդպիսով «Կասկադ կապիտալ» ընկերությունը մուտք կգործի Վրաստանի շուկա, իր ծառայությունները մատուցելով այդ երկրում գործունեություններ կատարող հայ գործարարներին:

ԱՐՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ով իրազեկված է, նա պաշտպանված է

Հայաստանում այսօր հրատարակվող մի քանի տասնյակ թերթերից իր ուրույն տեղն ու դերն ունի «Արտակարգ թերթը»: Լրատվական դաշտում թերթի հայտնվելն ինքնանպատակ, զրոյական ելակետից ծագած երեւույթ չէր, այլ բաղկացուցիչն է երկար տարիների մշակված ծրագրի, որը կոչվում է «Աղետների կառավարման հանրային իրազեկման ծրագիր»: Այդ ծրագիրը սաղմնավորվել է Սպիտակի երկրաշարժից հետո, միս ու արյուն ստացել 1972 թ.-ից: Ծրագրի շրջանակներում ստեղծվեց «Արտակարգ ալիք» լրատվական կենտրոնը՝ ներառելով լրատվական գործակալություն, հեռուստաընկերություն, ինտերնետային կայք եւ, իհարկե, «Արտակարգ թերթ» պարբերականը: «Երկու տարի անց թերթն իր ընթերցողին գտնելու ճանապարհին է: Թերթի կարեւորությունն ու անհրաժեշտությունը նշում են բոլորը՝ մարզպետ ու գյուղապետ, նախարար ու հրշեջ, բժիշկ ու մանկավարժ, լրագրող ու գործարար՝ թերթի ավելի քան 4 հազար բաժանորդներ», նշեց թերթի գլխավոր խմբագիր Նիկոլայ Գրիգորյանը եւ ավելացրեց. «Ով իրազեկված է, նա պաշտպանված է»: Սա է թերթի եւ բնակչության իրազեկման ընդհանուր ծրագրի բնաբանը, որը պարտավորեցնող է: Պրն Գրիգորյանը նշեց նաեւ, թե «պատահական չէ, որ թերթի 100-րդ համարը նշվում է հունիսի 1-ին՝ երեխաների պաշտպանության օրը, քանզի թերթն առաջիկայում նույնպես մեծ ծրագրեր ունի երեխաների համար: Նախատեսվում է, որ ավելի հետաքրքրաշարժ ու պատմական նյութեր կտպագրվեն՝ ընդլայնելով փորձագետների շրջանակը, ավելի հանրամատչելի ու դյուրին դարձնելով ինֆորմացիան»:

Այսօր «Արտակարգ թերթի» 100-րդ համարի լույսընծայման առիթով շատերը կշնորհավորեն թերթի աշխատակազմին: «Ազգն» էլ շնորհավորում է Նիկոլայ Գրիգորյանին՝ շատ կարեւոր ծրագիր նախաձեռնելու եւ բնակչությանն իրազեկելու համար:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Երեւան-Լոնդոն-Երեւան չվերթերը հունիսի 18-ից կլինեն շաբաթը 6 օր

Հունիսի 18-ից «Բրիտանական ավիաուղիները» կսկսի իրականացնել շաբաթական 6 թռիչք Երեւան-Լոնդոն եւ հակառակը: Այս մասին երեկ ներկայացրեց «Բրիտանական ավիաուղիների» էքսկլյուզիվ ֆրենչայզ գործընկեր BMED ընկերության կոմերցիոն տնօրեն Սիմոն Ավագյանը: Ըստ վերջինիս, շաբաթական նշված 6 թռիչքները կիրականացվեն էյրբաս A 320 եւ A 321 օդանավերով: Համաձայն կոմերցիոն տնօրենի, այս քայլը նպատակ ունի բավարարել շուկան, իսկ գնային քաղաքականության առումով «Բրիտանական ավիաուղիների» չվերթերը դարձյալ կախված կլինեն սեզոնայնությունից եւ տոմսը գնելու պահից:

Ասացվում է, որ Երեւան-Լոնդոն եւ հակառակ ուղղությամբ թռիչքներ կիրականացվեն շաբաթվա բոլոր օրերին, բացի չորեքշաբթի օրվանից: Երեկ հստակ շեշտվեց, որ «Բրիտանական ավիաուղիների» Երեւան-Լոնդոն-Երեւան չվերթերը սպասարկող օդանավերի բիզնես կարգի սրահները կահավորված են բարձր մակարդակով:

Ինչ վերաբերում է վերջերս հայաստանյան շուկա մուտք գործած գերմանական «Լուֆթհանզա» ընկերության համեմատաբար ցածր գնային քաղաքականություն վարելուն, ապա Սիմոն Ավագյանը նշեց, որ որեւէ նոր շուկա ավիաընկերության մուտքի դեպքում իրականացվում են որոշակի արտոնություններ հաճախորդներ ապահովելու նպատակով: Սակայն, ըստ պրն Ավագյանի, նման քաղաքականությունը սովորաբար կարճ է տեւում, քանի որ ցածր գների դեպքում ավիաընկերությունը վնասներ է կրում:

Ըստ Սիմոն Ավագյանի, քաղաքականության տարբերությունների պատճառով հարմար չէ հիշատակվող երկու ընկերությունների միջեւ գնային համեմատություն անել: Երբ «Լուֆթհանզա» ընկերությունը նորմալ ընթացքի մեջ կլինի, այն ժամանակ էլ, պրն Ավագյանի հավաստմամբ, կարվեն գնային համեմատություններ:

Ամեն դեպքում «Բրիտանական ավիաուղիները» պատրաստ է համագործակցելու տեղական եւ այլ ավիաընկերությունների հետ, եթե վերջիններիս ծառայությունների ամբողջությունը համատեղելի լինի «Բրիտանական ավիաուղիների» համար:

«Բրիտանական ավիաուղիների» երեկվա միջոցառումը նախօրոք հայտարարված անակնկալ ուներ: Միջոցառման բոլոր մասնակիցների անուններով խաղարկություն տեղի ունեցավ եւ արդյունքում ընտրված «Հայ TV» հեռուստաընկերության լրագրողուհուն տրվեց մրցանակ՝ Երեւան-Լոնդոն-Երեւան չվերթի անվճար տոմսեր:

Ա. Հ.

Առաջին հերթին ծխելը պետք է թողնեն բժիշկները

Մայիսի 31-ը «Առանց ծխախոտի» միջազգային օրն է, որի կապակցությամբ երեկ առողջապահության նախարարությունը (ԱՆ) եւ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունն ամերիկյան համալսարանի բիզնես կենտրոնում կազմակերպել են համաժողով: Հակածխախոտային պայքարն այսօր մեծ հնչեղություն ունի, եւ այդ ուղղությամբ ինչպես աշխարհի բազմաթիվ երկրներում, այնպես էլ Հայաստանում մեծ պայքար է ծավալվել՝ տարատեսակ ծրագրերի եւ նախագծերի միջոցով: Իսկ որպես այդ ռազմավարության շոշափելի արդյունք Հայաստանի դեպքում ԱՆ հակածխախոտային ծրագրի կոորդինատոր Ալեքսանդր Բազարչյանը նշեց. «Այս ընթացքում որոշ չափով օրենսդրական դաշտն է լցվել, մասնավոր եւ հասարակական կազմակերպություններն են սկսել աշխատել այդ ուղղությամբ, ԶԼՄ-ներն են հետաքրքրվում, այսինքն՝ հասարակական կարծիքն սկսել է ձեւավորվել»:

Այդ միտքը հաստատեց նաեւ Մարդու առողջապահության հիմնադրամի տնօրեն Դավիթ Պետրոսյանը՝ նշելով, որ ծխախոտի վնասակարության գաղափարները ձեւավորվել են եւ հաճախ մարդիկ իրեն տեսնելիս ասում են. «Հենց նոր գցեցի, հենց նոր ծխախոտը հանգցրի»: «Այսինքն՝ ծխելը մարդու չար միտումը չէ, այլ կենսաբանական վիճակ, կախվածություն, որը պետք է հասկանալ», ասաց հիմնադրամի տնօրենը:

Հակածխախոտային պայքարում առաջին կոչն, ի դեպ, ուղղված էր բժիշկներին, եւ ինչպես նշեցին համաժողովի բանախոսները, բժիշկներն անվերապահորեն պետք է թողնեն ծխելը: Դա բժիշկներին պարտադրվում է նաեւ մարտին ընդունված օրենքով, որն արգելում է կրթական եւ առողջապահական հաստատություններում ծխելը: Պատասխանատուների խոսքերով, կրթական հաստատություններում այդ իմաստով դեռ շատ անելիք կա, իսկ առողջապահական կենտրոններում վիճակը բավական լավ է:

Համաժողովին երեխաների իրավունքների եւ շահերի անունից ելույթ ունեցավ Երեխաների եւ դեռահասների առողջապահության ինստիտուտի տնօրեն Արա Բաբլոյանը, որը նշեց, թե Հայաստանը դեռ այն երկիրը չէ, որն ունի ծխելու ընդգծված պրոբլեմ, բայց նաեւ այդ երկրների շարքում է: Ինչ վերաբերում է երեխաների ծխելուն, ապա, տնօրենի կարծիքով, դա կարելի է կանխարգելել ավելի վաղ հասակում: Սակայն երեխաներին սոսկ արգելելը ճիշտ չէր լինի, քանի որ, պրն Բաբլոյանի խոսքերով, արգելված պտուղը քաղցր է, փոխարենը պետք է նրանց բացատրել, հասկացնել խնդրի վնասակարությունը:

«Առանց ծխելու» համաշխարհային օրվա առիթով երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում տեղի ունեցավ եւս մեկ հանդիպում-քննարկում՝ «Համագործակցություն հանուն բաց հասարակության» նախաձեռնությամբ:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏԵՂԵԿՆԵՐ

Կարկուտը վնասել է

ԱԻՎ լրատվական կենտրոնից տեղեկացանք, որ մայիսի 29-ին, ժամը 20.00-20.40-ին ուժեղ կարկուտ է տեղացել Լոռու մարզի Բազում եւ Ազնվաձոր գյուղերում, վնասելով երկու համայնքների ցանքատարածքները, պտղատու այգիները: Մայիսի 30-ին, ժամը 18.55-ի սահմաններում կարկուտը տեղացել է Վայոց ձորի Արենի, Աղավնաձոր եւ Չիվան գյուղերում, վնասելով ցանքատարածքներն ու պտղատու այգիները:

Մեքենան գետից հանվել է, իսկ վարորդը չի հայտնաբերվել

Մայիսի 30-ին, ժամը 19.10-ին Վանաձոր-Ալավերդի ավտոճանապարհի 29-րդ կմ-ի մոտ, Դեբեդ գետում հայտնաբերվել է «Գազ-2110» մակնիշի ավտոմեքենան՝ առանց վարորդի: Գետից դուրս է բերվել մեքենան, իսկ վարորդին՝ Ալավերդի քաղաքի բնակիչ, 1978 թ. ծնված Էմիլ Ադիբեկյանին չեն հայտնաբերել: Որոնումները շարունակվում են:

Ղեկին նստած կինն ուսանող չէր

ՀՀ ոստիկանության ինտերնետային էջից տեղեկացանք, որ երեկ Երեւանի Թբիլիսյան խճուղու թիվ 7 շենքի մոտ Լուսինե Մ.-ն վարելով անձնական օգտագործման «BMW-318» մակնիշի ավտոմեքենան, բախվել է մայթին լցված ավազե թմբին եւ շրջվել, որի հետեւանքով ուղեւորներ Լուսինե Մ.-ն, Սեդա Ս.-ն եւ Ռեգինա Ա.-ն ստացած մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են հիվանդանոց: Կատարվում է նախաքննություն:

Մ. Ս.

Ի գիտություն աշակերտների եւ նրանց ծնողների

ՀՀ ԿԳ նախարարությունը տեղեկացնում է, որ (տեսքրուքի միջոցներով) անհրաժեշտ քանակությամբ տպագրվել եւ արդեն ստացվել են հանրակրթական դպրոցների շրջանավարտների՝ 8-րդ դասարանի ավարտական վկայականները եւ 10-րդ դասարանի միջնակարգ կրթության ատեստատը, ինչպես նաեւ 1-7-րդ եւ 9-րդ դասարանի աշակերտների գերազանց առաջադիմությամբ հաջորդ դասարան փոխադրված աշակերտների գովասանագրերը: Դրանք մարզային կրթության վարչությունների միջոցով, ըստ նախապես ներկայացված հայտերի, անվճար կտրվեն դպրոցներին, որոնք անվճար կբաժանեն աշակերտներին:

ՀՀ ԿԳՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Բնապահպանության նախարարության պետական տեսչությունն այսօրվանից ստուգումներ կանցկացնի խոշոր տնտեսվարողների մոտ, որոնց արտադրությունները կապվում են բնապահպանական խնդիրների հետ: Այդպիսի կազմակերպություններում ստուգումներ անցկացվում են տարին մի քանի անգամ, հակառակ մանր ու միջին ձեռնարկությունների, որտեղ այցելում են 2-3 տարին մեկ:

«Եթե բնապահպանական խստագույն քաղաքականություն կիրառվի, այդ դեպքում այսպիսի ձեռնարկությունը չպետք է աշխատի, բայց պղնձաձուլականը պետք է աշխատի, եւ աստիճանաբար կարգավորի բնապահպանական խնդիրները, ինչպես ընդունված է ամբողջ աշխարհում:

Ձեռնարկության ղեկավարությունը մաքրող սարքավորումներ է տեղադրել, որոնք տեխնոլոգիական համապատասխան փոփոխություններ են ենթադրում: Խորհրդային տարիներին գործարանի մեծածավալ կա լեռն ամբողջությամբ մերկ էր, հիմա այնտեղ կանաչ է նշմարվում: Գործարանն այդ տարիների համեմատ չնչին հզորություններով է աշխատում, այս հանգամանքը եւս մեծ նշանակություն ունի», հուսադրում է Մարգոես Քամալյանը.

Ալավերդիում ծծմբական գազի արտանետումը նորման գերազանցում է 18 անգամ

Աշխատանք լինի, թեկուզ թունավոր միջավայրում

Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման փարիզյան կազմակերպության ներկայացուցիչներն այս օրերին Հայաստանում են, եւ բնապահպանության նախարարության խնդրանքով նախարարության տեսչական համակարգի գործունեության փորձագիտական վերլուծություն ու գնահատում են իրականացնում:

Նրանք առաջինն այցելել են այս ասպարեզի ամենապրոբլեմային կառույցներից մեկը՝ «Էյ Սի Փի» փակ բաժնետիրական ընկերության Ալավերդու պղնձաձուլական գործարան: Այստեղ, ուր ծծմբի անհիդրիդի արտանետումները 18 անգամ գերազանցում են նորմատիվ ցուցանիշները, արդեն 2 տարի ստուգումներ չեն անցկացվել: Տեսչության պետի տեղակալ Մարգոես Քամալյանը հավաստիացնում է, որ ձեռնարկությունը փակելը խնդրի լուծում դառնալ չի կարող, քանի որ այն սոցիալական կարեւոր նշանակություն ունի եւ մարզի բնակչության հիմնական աշխատատեղերն է ապահովում: Հիշենք, որ ալավերդցիները գործարանը փակելու պահանջ ներկայացրեցին 1990 թվականին, եւ փակվեց, սակայն 4 տարի անց կրկին ցույցեր արեցին՝ այս անգամ վերաբացելու պահանջով: Իսկ մի գեսը երկրորդ անգամ չեն անցնում: Այժմ տեղի բնակչությունը նախընտրում է աշխատանք ունենալ, թեկուզ թունավոր միջավայրում:

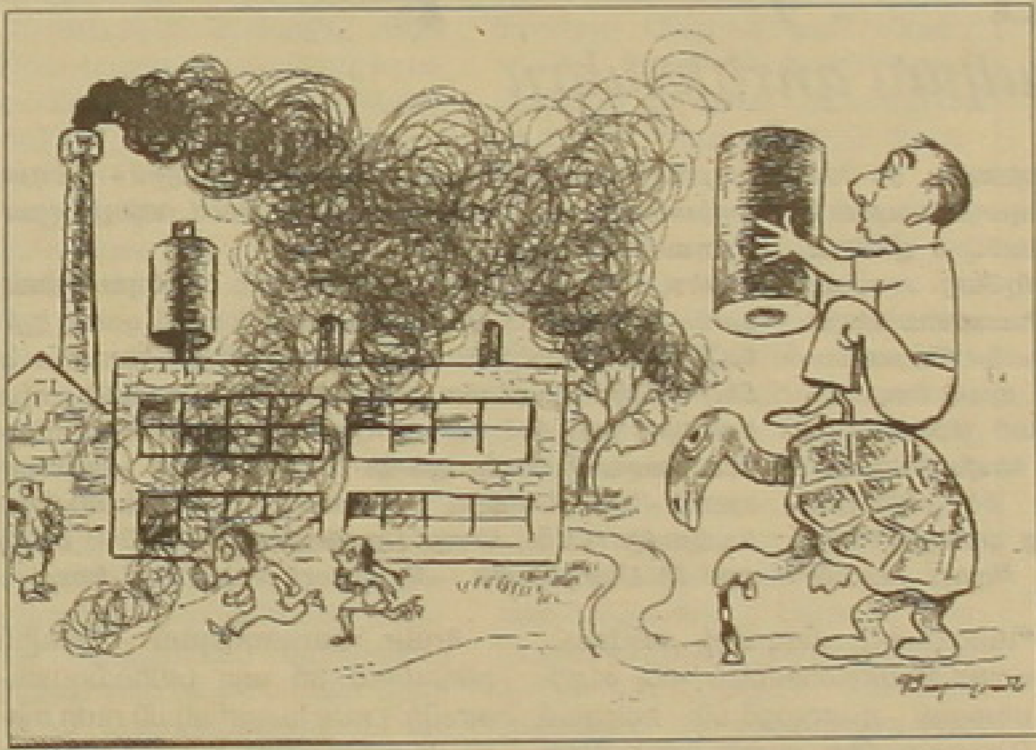

«Եթե բնապահպանական խստագույն քաղաքականություն կիրառվի, այդ դեպքում այսպիսի ձեռնարկությունը չպետք է աշխատի, բայց պղնձաձուլականը պետք է աշխատի...

Հայաստանի կանաչների միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանի գնահատմամբ, հակառակը, հիմա բնապահպանական իրավիճակը Ալավերդիում շատ ավելի վատ է խորհրդային տարիներից: 2004 թվականին ծծմբի անհիդրիդի միջին տարեկան խտությունը սահմանային թույլատրելի նորման գերազանցել է 15,6 անգամ: Դա, ըստ կանաչների նախագահի, իսկական աղետ է, եւ դրանով պետք է պատճառաբանել թոքերի, լյարդի այտուցները, քթից արյունահոսությունը, որ հաճախ է արձանագրվում այստեղ: Վերջին 15 տարում, այնուամենայնիվ, արտանետումները չափավոր են եղել, երկար ժամանակ նույնիսկ չեն էլ եղել, որովհետեւ գործարանը չի աշխատել:

Բայց խորհրդային տարիներին ծծմբորսիչներ ու մաքրման կայանքներ են գործել, որոնք հիմա չկան: Եվ վերջ կանաչով չպետք է ոգեւորվել:

Ինչ վերաբերում է եվրոպացի փորձագետների գնահատականին, ապա նրանք բավարարվեցին միայն ասելով, որ գործարանը բնապահպանական պահանջներին համապատասխանության տեսանկյունից շատ հեռու է միջազգային չափանիշներից: Ուսումնասիրությունների ավարտից հետո նրանք տեսչական համակարգի աշխատանքների բարելավման (այդ թվում եւ Ալավերդու վերաբերյալ) առաջարկների փաթեթ կներկայացնեն մեր մասնագետներին:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

«Մեծերն էլ չեն դադարում երեխա լինել»

Հայաստանում եւ Արցախում ապրող թույլ տեսողությամբ եւ կույր երեխաներն այսօր հնարավորություն ունեն ունկնդրելու հայ եւ համաշխարհային գրականության ներկայացուցիչների գործեր՝ դերասաններ Ժիրայր Դադասյանի, Հովհաննես Բաբախանյանի, Տիգրան Ներսիսյանի, Աննա Էլբակյանի, Լիլիթ Վարոսյանի, Սամվել Թոփալյանի եւ Արա Մանուչարյանի ներկայացմամբ:

«Մանկության մոլորակ» ծրագրի շրջանակներում իրականացվող այս ձեռնարկի միջոցով երեխաները ունենում են մի ձայնասկավառակ, ուր Հովհաննես Թումանյանի, Օսկար Ուայլդի, Անդերսենի, Գրիմ եղբայրների հեքիաթներն են, Ռ. Բախի «Ջոնաթան Լիվինգստոն ճայը» վիպակը եւ հայ պոեզիայի ընտրանին:

«Մեզանից յուրաքանչյուրն է երազել իր սիրած հերոսին նմանվել, ասաց ծրագրի հեղինակ Գայանե Կլեկչյանը, սակայն մեր կողքին կան մարդիկ, որ թույլ տեսնելու պատճառով զրկված են այդ հնարավորությունից: «Խոսող գրքերի» միջոցով փորձել ենք այդ երեխաներին եւս տանել գրքերի աշխարհ»:

Մոտ 5 ժամ տեւողությամբ երկու սկավառակները ձայնային եւ երաժշտական էֆեկտներով ձեւավորել է թույլ տեսնող եւ կույր երեխաների Երեւանի թիվ 14 դպրոցի շրջանավարտ Վահան Նահապետյանը: «Ամեն բան մատուցման ձեւից է կախված: Օսկար Ուայլդի գործերը ձեւավորելիս աշխատում էի, որ ձեւավորումն օգնի ընթերցողին կլանելու ստեղծագործությունը, իսկ «Ճայը» ձեւավորելիս ընտրեցի տիեզերական յուրահատուկ երաժշտություն», ասաց նա:

Վահան Նահապետյանը համոզված է, որ ձայնասկավառակները կհետաքրքրեն ոչ միայն երեխաներին, այլեւ մեծահասակներին, քանի որ նրանք երբեք չեն դադարում երեխա լինել: Վահանն ավարտել է Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիան, արդեն 7-8 տարի զբաղվում է երաժշտությամբ: Ծրագրի հեղինակ Գայանե Կլեկչյանն ասաց, որ հատկապես դերասանները բարձր գնահատականով են ընդունել Վահանի աշխատանքը:

«Կարծում եմ, այս ծրագիրը նույնքան մեծ բավականություն կպատճառի ունկնդիրներին, որքան մասնակիցներիս, քանի որ պրոֆեսիոնալիզմին գումարվել է մեծ, անշահախնդիր սերը, այն դրական վերաբերմունքը, որ մենք դրսեւորել ենք մեր ունկնդրի հանդեպ, ասաց Ժիրայր Դադասյանը: Սա բարեգործության մի՛ անկեղծ ու մաքուր դրսեւորում է: Այս մեծ սերը, ոգեւորությունը եւ դրական արձագանքները խոսում են այն մասին, որ ծրագիրը պետք է անպայման շարունակություն ունենա»: Նրա գնահատմամբ՝ նախագծի յուրահատկությունն այն է, որ գործերը ներկայացվում են առանց խմբագրման, ի տարբերություն բեմադրությունների, մուլտֆիլմերի, կինոնկարների, որոնք հաճախ բնագրից տարբերվում են:

Երեկ կազմակերպված շնորհանդեսին շարունակության մասին շատերն էին խոսում: Սակայն ֆինանսական միջոցների մասին դեռեւս չկա հստակ պայմանավորվածություն: Երկու սկավառակների 50-ական օրինակները, որ բաժանվելու են թույլ տեսողությամբ եւ կույր երեխաների հայաստանյան եւ արցախյան կենտրոններին, կարող են ընդլայնման սկիզբ դառնալ:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՏԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴՐՈՎ

Թուրք պատգամավորները հունիսին կայցելեն Երեւան

«Հյուրիեթ» թերթը մայիսի 29-ի համարում տեղեկացնում է Թուրքիայում իշխող «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության պատգամավոր Թուրհան Չոմեզի հունիսի 9-ին Հայաստան նախատեսվող եռօրյա այցի մասին: Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովում՝ Մեջլիսում «Արդարություն եւ բարգավաճում» խմբակցությունը, տեղեկության համաձայն, հավանություն է տվել այցին, որին կմասնակցեն նաեւ մի խումբ պատգամավորներ: Թեեւ թուրքական թերթի վկայությամբ այցի ծրագիրը դեռեւս հստակեցված չէ, այնուամենայնիվ ենթադրվում է, որ Չոմեզի գլխավորած պատվիրակությանը կընդունեն ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ կառավարության ներկայացուցիչները: Չոմեզը պատրաստվում է ելույթ ունենալ Երեւանի պետական համալսարանում:

Ամենայն հավանականությամբ նրա պատվիրակության կազմում ընդգրկված կլինի նաեւ ընդդիմադիր ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության մեկ պատգամավոր: Չոմեզն օրերս բացել է «Թուրքերի նկատմամբ հայերի իրագործած եղեռնին» նվիրված լուսանկարների ցուցահանդեսը: Նա վերջին 4 ամիսներին փաստաթղթեր է հավաքել ինչպես Թուրքական պատմական ընկերության, այնպես էլ թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի արխիվներում: Այս հանգամանքը հիմք է տալիս «Հյուրիեթին» ենթադրելու, որ Չոմեզը հանդիպումներում Հայաստանի բարձրագույն ղեկավարությանը կհաղորդի հետեւյալ ազդանշանը. «Ցեղասպանություն չի եղել, այլ եղել է բռնագաղթ, Թուրքիայի հետ սահմանների բացման եւ առեւտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացման համար պետք է հրաժարվել ցեղասպանության պնդումներից»:

Թուրքական NTV-ն նշում է, որ Չոմեզի այցը իրականացվում է «Հայաստանի նախագահ Քոչարյանի խորհրդական Սամսոն Օզարարատի հրավերով»: Իսկ «Հյուրիեթը» հավելում է. «Օզարարատն այն անձնավորությունն է, որը կազմակերպել էր Ազգայնական շարժում կուսակցության ղեկավար Ալփարսլան Թյուրքեշի եւ ՀՀ առաջին նախագահ Տեր-Պետրոսյանի հանդիպումը 12 տարի առաջ»:

Հ. Չ.

Ախալքալաքից ռուսական...

1-ին էջից

Ռուս-վրացական համաձայնությունը շատերի համար անսպասելի էր: Վրաստանի նախագահին իրադարձությունը որակել է «պատմական»: Համատեղ հայտարարության մեջ ասվում է, որ ստորագրման պահից՝ մայիսի 30-ից «ռազմակայանները դադարեցնում են իրենց գործունեությունն ըստ նշանակության»: «Իզվեստիա» թերթը նկատում է, որ մինչեւ ռազմակայանների դուրսբերումը դրանք վերածվում են ռուսական ունեցվածքի պահեստնոցների:

«Կոմերսանտ» թերթը գրում է, որ մինչեւ 2008 թ. վերջը պետք է ամբողջությամբ դուրս բերվի Բաթումի ռազմակայանը, որտեղ պահվող սպառազինությունը նավերով է դուրսբերվելու, մինչդեռ Ախալքալաքի ռազմական տեխնիկան՝ «տրեյլերներով» Գյումրու ռուսական ռազմակայան: Մայիսի 23-ին Վլադիմիր Պուտինն, ըստ Ինտերֆաքսի, ասել էր. «Մենք պետք է ստեղծենք համապատասխան պայմաններ մեր զորքերի դուրսբերման համար, լինի դա Ռուսաստանի տարածքում կամ այլ վայրում»:

Ակնհայտորեն «այլ վայր» ասելով, Պուտինը նկատի ուներ Հայաստանը: Ավելի վաղ, մայիսի 19-ին ՌԴ ԶՈւ գլխավոր շտաբի պետ Յուրի Բալուեւսկին ասել էր, որ Վրաստանի ռուսական ռազմակայանների ծանր տեխնիկայի մի մասը վերատեղաբաշխվելու է Հայաստանում: Երեւանում գտնվող ՌԴ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Դմիտրի Մեդվեդեւը պատասխանելով Վրաստանից դուրսբերվող ռուսական ռազմակայանների տեխնիկայի մի մասը Հայաստան տեղափոխելու հարցին՝ ասել է. «Դա բարդ հարց է եւ, անշուշտ, այն հարցերից է, որը պետք է նախ եւ առաջ քննարկվի Ռուսաստանի եւ Վրաստանի միջեւ: Սակայն կան ասպեկտներ, որոնք ավելորդ չէ քննարկել նաեւ մեր այլ հարեւանների հետ»:

Մեդվեդեւի վերոնշյալ որակումն այլ կերպ, քան վիրավորական ինքնիշխան պետության հասցեին, չես անվանի: Տեսնենք, թե ինչ է ստացվում. Ռուսաստանը ծանր տեխնիկայի, ավելի ճիշտ՝ խորհրդային ժամանակների ժանգոտած եւ հնամաշ զենքը Վրաստանից պատրաստվում է տեղափոխել Հայաստան եւ դա համարում է նախ եւ առաջ խնդիր Մոսկվայի եւ Թբիլիսիի միջեւ: Ինչ վերաբերում է Մեդվեդեւի «մեր այլ հարեւաններ» ձեւակերպմանը, ապա դա առաջին հերթին վերաբերում է Ադրբեջանին, որը բացառապես քարոզչական նպատակներից ելնելով, ամենաբարձր մակարդակով աղմուկ-աղաղակ է բարձրացրել, թե Մոսկվան շարունակում է զինել ագրեսոր Հայաստանին:

Մինչդեռ պաշտոնական Երեւանը Վրաստանի տարածքից ռուսական ռազմական տեխնիկայի՝ Գյումրի տեղափոխելու հավանականության հարցի առնչությամբ լռում է: Այս դեպքում լռությունը ոչ միայն համաձայնության նշան է, այլեւ կարելի է մեկնաբանել հետեւյալ կերպ. Ռուսաստանը Հայաստանի տարածքը ռազմական նպատակներով օգտագործում է ելնելով իր ցանկություններից, կամայականորեն, կամ Հայաստանը ողջունում է ռուսական հնացած, ծանր տեխնիկայի եւս մի մասի տեղակայումն իր տարածքում: Առավել հավանականն առաջին տարբերակն է: Անշուշտ, Հայաստանի անվտանգության առումով Ռուսաստանի հետ ռազմական համագործակցությունը կարեւորագույն բաղադրատարրերից է: Մյուս կողմից, ակնհայտորեն Մոսկվան չարաշահում է հայ-ռուսական ռազմավարական համագործակցություն կոչվող իրականությունը՝ իր համար արտոնյալ պայմաններով:

Ռուսաստանի ռազմական ներկայությունն Անդրկովկասում

Ռուսաստանի ռազմական ներկայությունն Անդրկովկասում ունի ավելի քան 200-ամյա պատմություն: Այսօր Ադրբեջանում ռուսական ռազմական ներկայության միակ օբյեկտը երկրի հյուսիսում գտնվող Գաբալայի ռադիոտեղորոշիչ կայանն է, որը թղթի վրա չի անվանվում ռազմական, այլ՝ տեղեկատվական: Ադրբեջանի օրենսդրությունը թույլ չի տալիս օտարերկրյա ռազմական որեւէ ներկայություն երկրի տարածքում:

Մայիսի 30-ին ստորագրված համատեղ հայտարարության համաձայն, Մոսկվան Վրաստանի տարածքից 2008 թ. ընթացքում պարտավորվում է դուրս բերել ունեցած-չունեցածը: Դրանք են. Ախալքալաքի 62-րդ եւ Բաթումի 12-րդ ռազմակայանները, Թբիլիսիում տեղակայված ռուսական զորքերի անդրկովկասյան խմբի հրամանատարությունը (ՌԶԱԽՀ), ինչպես նաեւ Մցխեթ քաղաքում գտնվող ՌԶԱԽՀ-ի պահեստային հրամանատարական կետը եւ Սագարեջո քաղաքում տեղակայված ռուսական ինժեներական պահեստը:

Ըստ ռուսական մամուլի, այսօր Ռուսաստանը Վրաստանում ունի մոտ 3 հազար զինվորական, 115 տանկ, 220 զրահամեքենա, 170 հրետանային կայանք: Բացի այդ Աբխազիայում, վրաց-աբխազական շփման գծում՝ Ինգուր գետի երկայնքով խաղաղապահ առաքելություն են իրականացնում ԱՊՀ մանդատը կրող մոտ 1700 ռուս սահմանապահներ: Իսկ Հարավային Օսիայում խաղաղապահ խառն առաքելության կազմում եւս ներգրավված են ռուս զինվորականներ:

Հայաստանում ռուսական ռազմական ներկայության հիմնական օբյեկտը Գյումրու 102-րդ ռազմակայանն է: Ըստ արտասահմանյան մամուլի հրապարակումների, Ռուսաստանը Հայաստանում ունի մոտ 3500 զինվորական, 74 մարտական հրասայլ, 238 զրահամեքենա եւ անձնակազմ տեղափոխող մեքենա, 84 հրետանային կայանք, ՄիԳ-29 տեսակի 18 կործանիչ: Բացի այդ, հայ-թուրքական եւ հայ-իրանական սահմանների երկայնքով տեղակայված են ռուս եւ հայ սահմանապահները՝ 50/50 հարաբերակցությամբ:

Վազգեն Մանուկյան - Անհրաժեշտ է նախ գնահատել, թե ինչպիսի երկիր է Հայաստանը: Իշխանությունը մեզանում բավական թույլ է, Ռոբերտ Քոչարյանն ու իր շրջապատը մեծ հեղինակություն չունեն: Բայց մյուս կողմից էլ իրենք նստած են մի համակարգի վրա, որը շատ հզոր է: Սակայն այսօր այդ համակարգը նոր տերեր է փնտրում, տերեր, որոնք ավելի ընդունելի կլինեն թե՛ դրսի, թե՛ մեր հասարակության համար:

Ինչը լավ կլինի Հայաստանի համար. իշխանափոխությունը, բայց, եթե իշխանության եկած ուժը հաստատ զբաղվի այդ համակարգի ձեւափոխմամբ:

Ինչի՞ն եմ ես դեմ: Այսօր ընդդիմության մեջ կան գործիչներ, ովքեր ձեռքերը դոշերին խփելով ասում են, թե մենք արեւմտամետ ենք: Ուզում եմ դուր գալ, որ Արեւմուտքը իրենց միջոցով անի այն, ինչ արեց Վրաստանում, Ուկրաինայում: Կարծում եմ, որ Արեւմուտքը բավական խելք ունի, որ հասկանա, թե ով է իրական արժեքներ կրողը: Բայց եթե նրանց վրա հենվելով իշխանություն փոխվի, նոր չարիք է լինելու Հայաստանի համար: Ըստ իս, հեղափոխական փոփոխությունների շրջան կսկսվի 2007-ին: Մինչ այդ կարող են լինել տարբեր ցույցեր, բայց ոչ ավելին:

Հրայր Կարապետյան - Կան քաղաքական ուժեր, որոնք շատ են ցանկանում, որ մեզ մոտ եւս տեղի ունենա հեղափոխություն, բայց դրանք մեզ չեն հասնում, որովհետեւ կայունությունը մեր ժողովրդի արտով է: Եվ այն պետք է պահպանենք:

Արամ Մանուկյան - Գործընթացները ցույց են տալիս, որ ներմուծված հեղափոխությունները պարտքի վերադարձման պայման են պարունակում: Մենք սա մերժում ենք: Եվ ընդհանրապես հեղափոխությունների կողմնակից չենք: Բայց եթե հասարակության մեջ այդ պահանջը հասունանում է, ու դրան նպաստում են իշխանությունները, հեղափոխությունը դառնում է անխուսափելի: Ներկայիս իշխանություններն իրենց «խելոք» քաղաքականությամբ մոտեցնում են հեղափոխական ընթացքին պահը:

Արամ Կարապետյան - Հայաստանում զարգացումները կգնան հեղափոխական ճանապարհով: Միանշանակ է, որ լինելու են արտահերթ խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրություններ: Ինչ վերաբերում է դրսի ուժերի միջամտությանը, բացառում եմ, որ այդպիսիք չլինեն: Ով կասի հակառակը, սուտ է:

Սամվել Նիկոյան - Գունավոր հեղափոխությունների ձեռագիրը նույնն է, բոլորը կապված են համապետական ընտրությունների հետ: Այնպես որ, եթե 2007-2008 թթ. մեր ընտրությունները կեղծվեն, բացառված չէ, որ մեզ մոտ եւս հեղափոխություն լինի: Բայց մինչ այդ բացառում եմ:

Արամ Զ. Սարգսյան - Այլասերված արժեքային համակարգը միայն հեղափոխությամբ է հնարավոր փոխել: Հետեւապես, Հայաստանին անհրաժեշտ է դեմոկրատական հեղափոխություն՝ ժողովրդական ընդվզմամբ: Համոզված եմ, որ թե՛ Վրաստանում, թե՛ Ուկրաինայում հեղափոխությունները ոչ թե գունավոր էին, դրանով մենք վիրավորում ենք այդ ժողովուրդներին, այլ ժողովուրդն ուներ ռեսուրս, ոտքի կանգնեց, աշխարհն էլ օգնեց նրանց: Խելոք է այն գերտերությունը, որն օգնում է ոչ թե անհատին, այլ ժողովրդին: Ռուսաստանն օգնեց Քոչարյանին, իսկ Արեւմուտքը վրաց ժողովրդին, ոչ թե Շեւարդնաձեին, եւ ձեռք բերեց հեղինակություն:

- Հայաստանում կա՞ այն քաղաքական ուժը, կամ ուժերը, որն ունի բավարար ռեսուրս հեղափոխություն իրականացնելու համար, ընդհուպ իշխանություն վերցնելը:

Արամ Զ. Սարգսյան - Անիմաստ է այդ ուժը փնտրել կուսակցությունների շարքում: Նրանցից ով որ կասի, թե ինքն է այդ ուժը, գլուխգովան է: Այդ ուժը ժողովուրդն է: Թե ո՞ւմ հետեւից կգնա ժողովուրդը, դա եւս նրա ընտրության խնդիրն է:

Արամ Կարապետյան - Որեւէ մեկն այսօր չի կարող ասել՝ ինքը կարո՞ղ է իշխանություն վերցնել, թե՞ ոչ: Որովհետեւ Հայաստանում հեղափոխության հաղթանակից հետո պետք է տեղի ունենան ազատ, արդար ընտրություններ եւ ժողովրդի լիիրավ մանդատին արժանացած ուժն էլ կձեւավորի իշխանություն: Իսկ հեղափոխություն իրականացնող ուժերն ընդդիմության ռադիկալ թեւերն են լինելու:

Արամ Մանուկյան - Այդպիսի ուժեր, անշուշտ, կան: ՀՀՇ-ն դիտում եմ նրանց շարքում: Բայց ցավալին այն է, որ մեծացել է արտաքին գործոնի դերը, եւ Հայաստանում չէ, որ որոշվելու է Հայաստանի ապագան: Դրանում որոշակի դեր կարող են ունենալ գերտերությունները, որոնք Հայաստանում կգտնեն «պարտքով» կուսակցություններ եւ նրանց միջոցով կիրականացնեն հեղափոխություն:

Սամվել Նիկոյան - Չեմ տեսնում ոչ այն քաղաքական ուժը, ոչ էլ այն իրավիճակը, որը կարող է գործընթացները տանել հեղափոխության:

Վազգեն Մանուկյան - Ես տեսնում եմ բազմաթիվ բեկորներ՝ կուսակցություններ, անհատներ, որոնք ցրված են թե՛ ընդդիմության մեջ, թե՛ իշխանության: Որոշակի սկզբունքների շուրջը նրանց համախմբումը դեռ տեղի չի ունեցել, այն դեռ առջեւում է:

- Ռուսաստա՞ն, թե՞ Արեւմուտք: Գերտերություններից յուրաքանչյուրը մեր տարածաշրջանում ունի իր հստակ շահերը: Իսկ ո՞րն է մե՛ր իսկ շահով թելադրված նախընտրելի ուղին:

Վազգեն Մանուկյան - Միացյալ Նահանգները նախկին ԽՍՀՄ տարածքում ուզում է տեսնել այնպիսի պետություններ, որոնք ոչ միայն կատարեն իր թելադրանքը, այլեւ նման լինեն իրեն: Սակայն այդ երկրներում այսօր իշխում է կրիմինալ ռեժիմը: Եվ բնական է, որ Արեւմուտքը պաշտպանելու է այն ուժերին, ովքեր պայքարում են այդ ռեժիմի դեմ: Իսկ Ռուսաստանը պաշտպանում է կրիմինալ ռեժիմներին, քանի որ իր մոտ եւս նույնն է: Ստացվել է հետաքրքրական իրավիճակ: Թվում է, թե պայքարը Ռուսաստանի եւ Արեւմուտքի ազդեցությունների հաստատման միջեւ է: Բայց իրականում այն ուժերը, ովքեր ուզում են ազատվել կրիմինալ ռեժիմներից, դաշնակից տեսնում են ոչ թե Ռուսաստանին, այլ Արեւմուտքին: Այս առումով մեզ համար խոստումնալից է Արեւմուտքը, իհարկե, առանց փակ աչքերով նրա գիրկն ընկնելու:

Հրայր Կարապետյան - Ռուսաստանը մեր ռազմավարական գործընկերն է, բայց մեր շահը պահանջում է նաեւ սերտ հարաբերություններ Միացյալ Նահանգների հետ:

Արամ Կարապետյան - Ի՞նչ է կատարվում այսօր Վրաստանում: ԱՄՆ-ն իր շահն ունի այնտեղ, Ռուսաստանը՝ իր: Բայց այս ամենի մեջ ո՞րն է Վրաստանի օգուտը, չեմ տեսնում: Այն, որ մեծանում է արտագա՞ղթը, որ ունի ազգային փոքրամասնությունների լուրջ խնդիրնե՞ր: Ղարաբաղի, ազգային անվտանգության ապահովման, մեր տնտեսության զարգացման հարցում Ռուսաստանից բացի որեւէ մեկը մեզ օգնել չի կարող: Թող փորձեն հակառակն ապացուցել: Երբ ես ասում եմ, եթե թուրքական բանակն ուզենա, 40 րոպեում կհայտնվի Երեւանում, ինձ պատասխանում են՝ թուրքերը նման բան չեն անի: Ես էլ հարցնում եմ. ԼՂ պատերազմն ավարտված չէ, Թուրքիան սատարում է Ադրբեջանին, Նախիջեւանում ստեղծվում են նոր դիրքեր, ո՞վ ասաց, որ հնարավոր չէ:

Ավանդույթների ժամանակներն անցել են եւ ռուսամետ ուղղվածությունն ախտ(?) է: Միաժամանակ կարեւորում եմ ԱՄՆ-ի դերը: Այնպես որ Հայաստանի հզորացման համար կարեւոր է գտնվել Ռուսաստանի գեոքաղաքական դաշտում, համադրելով բարյացակամությունը:

Արամ Զ. Սարգսյան - Հայաստանն անկախ երկիր է ու Ռուսաստանի գուբերնիան չէ: Թող մեզ չվախեցնեն Ռուսաստանից տարանջատվելու հետեւանքներով: Կան ռուս քաղաքական գործիչներ, որոնք ամեն ինչ անում են մեզ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի հետ թշնամացնելու համար: Բայց չէ՞ որ պարտադրված ենք ապրել այս տարածաշրջանում: Ռուսները Ջավախքում հանրահավաքներ կազմակերպեցին, իրենք գնալու են, իսկ իրենցից հետո ի՞նչ է մնալու՝ իրար թշնամի հայ ու վրացի ժողովուրդնե՞ր: Տեսնենք ի՞նչ են առաջարկում Ռուսաստանը եւ ԱՄՆ-ը: Ռուսաստանը որեւէ բան առաջարկո՞ւմ է, բացի «Գույք պարտքի դիմաց»-ից, գազամուղը Հայաստանի տարածքով չանցկացնելուց: Ի՞նչ է առաջարկում Արեւմուտքը. մի՛ կեղծեք ընտրությունները, եղե՛ք ժողովրդավար: Մեր քաղաքակրթության ուղղությունը մենք որոշել ենք դեռ 301 թ.-ին՝ դառնալով քրիստոնյա: Եվրոպան մեզանից ուշ դարձավ քրիստոնյա, բայց նրանք քրիստոնեությունը վերածեցին քաղաքականության: Այն արժեքները, որ առաջարկում է Եվրոպան, քրիստոնեական են: Աստվածաշնչյան «մի՛ սպանիր»-ի, «մի՛ գողացիր»-ի փոխարեն ասում են՝ հարգի՛ր մարդու իրավունքները, կոռումպացված համակարգ չի կարելի ունենալ:

Չմոռանանք, այս արժեքների հայրերը մենք ենք, հետեւապես, մեր ուղղվածությունը պետք է լինի դեպի Եվրոպա:

Արամ Մանուկյան - Խելացի արտաքին քաղաքականություն վարելու դեպքում կարող ես ունենալ լուրջ գործընկերներ թե՛ Ռուսաստանում, թե՛ ԱՄՆ-ում, թե՛ Եվրոպայում: Իզուր չեն ասում՝ շահերը հավերժական են լինում, իսկ միջոցներն ու գործընկերները՝ ժամանակավոր: Պետք է հասկացնել երկրիդ շահն ու այդ ուղղությամբ աշխատել:

- Ներքաղաքական ուժերն այսօր բաժանված են արեւմտամետների ու ռուսամետների: Արդյոք սա վտանգավոր խաղաքարտ չէ՞ այդ երկրների ձեռքում:

Ո՞ր ուղին է նախընտրելի Հայաստանի համար

Մտորում են քաղաքական գործիչները

Վերջին շրջանում առավել հաճախակի են խոսակցությունները, թե գունավոր հեղափոխությունների հաջորդ հանգրվանը Հայաստանն է լինելու: Մեր քաղաքական գործիչները շունչները պահած հետեւում են դրսից եկող բոլոր կանխատեսումներին: Հետաքրքրական է, որ «հեղափոխական» Հայաստանի մասին շատ ավելի խոսում են ռուս քաղաքագետները: Վերջերս ռուս վերլուծաբան Ստանիսլավ Բելկովսկին եւս անդրադառնալով հետխորհրդային տարածքում հեղափոխությունների հեռանկարին, Հայաստանն այդ ցանկում համարեց առաջիններից մեկը: Իսկ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի հայտնի հայտարարություններից հետո «ծաղկային» հեղափոխության շունչը կարծես մեզանում ավելի զգալի դարձավ:

*Կհայտնվի՞ արդյոք Հայաստանը «հեղափոխական» վարդերի ու կակաչների շարքում, ի զորու կլինե՞նք տարածաշրջանով հետաքրքրված գերտերությունների շահերին համադրել մե՛ր երկրի շահերը: Այս հարցերի շուրջն է մեր զրույցը քաղաքական գործիչներ **Վազգեն Մանուկյանի (ԱԺՄ), Արամ Կարապետյանի (ՆԺ), Սամվել Նիկոյանի (ՀՀԿ), Արամ Մանուկյանի (ՀՀՇ), Հրայր Կարապետյանի (ՀՅԴ) եւ Արամ Զ. Սարգսյանի («Հանրապետություն»)** հետ:*

Հրայր Կարապետյան - Լիովին ընդունում եմ այդ անհանգստությունը: Լուրջ քաղաքական ուժը պետք է լինի հայամետ ու առաջնորդվի ազգային պետական շահով:

Արամ Զ. Սարգսյան - Շատ վատ եմ վերաբերվում նրանց, ովքեր քաղաքական դաշտը բաժանում են արեւմտամետների ու ռուսամետների: Ես ոչ մեկն եմ, ոչ մյուսը: Բայց եթե իշխանություններն ինձ արեւմտամետ են համարում, թող օգտվեն իմ արեւմտամետությունից, թող վազեն իրենց ռուս ղեկավարների մոտ ու ասեն, որ «Հանրապետությունը» երկիրը տանում է Արեւմուտք, մեզ փող տվեք, որ չթողնենք տանեն: Հօգուտ երկրի այդքանը թող անեն:

Արամ Կարապետյան - Աշխարհում չկա մի երկիր, ուր չլինեն տարբեր կողմնորոշումներ ունեցող կուսակցություններ: Ոչ Արամ Զ. Սարգսյանն է պակաս հայ, երբ ասում է, թե Հայաստանի համար ճիշտը արեւմտյան կողմնորոշումն է, ոչ էլ Արամ Կարապետյանը, երբ ճիշտը ռուսականն է համարում: Բայց նաեւ շատ ուրախ կլինեի, որ Հայաստանի հաջորդ նախագահն ու իշխանությունը այնպիսի ներքաղաքական իրավիճակ ստեղծեին, որ բոլորը հավաքվեին մեկ տնակի մեջ:

Արամ Մանուկյան - Քաղաքական ուժերի նման բաժանվածությունը սխալ եմ համարում: Դիվանագիտական սեւեռումը՝ մի երկրին կողմ կամ մյուսին դեմ, դիվանագիտություն չէ: Պարզապես պետք է հայաստանամետ լինել:

Սամվել Նիկոյան - Այն ուժերը, որոնք իրենց հայտարարում են ռուսամետ կամ արեւմտամետ, ընդամենը համալրում են 5-րդ շարասյունը: Եվ եթե որեւէ գերտերություն ցանկանա միջամտել մեր ներքին գործերին, առաջին հերթին օգտագործելու է հենց այդ շարասյունը:

Վազգեն Մանուկյան - Ինչ վերաբերում է խաղաքարտ լինելուն, մենք այդպիսին կդառնանք, քանի դեռ չենք ստեղծել քաղաքացիական հասարակություն, այնպիսի ազգային գաղափարների վրա հիմնված իշխանություն, որը համահունչ է համաշխարհային արժեքներին:

ԱՐՄԻՆԵ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

Հարցեր Հայաստանում ԱՄՆ հյուպատոսին

- Հարցազրույցի ժամանակ դուք հաճախ պահանջում եք մերձավոր հարազատների անձնագրերը: Գաղտնիք չէ, որ տասնյակ հազարավոր մարդիկ աշխատանք փնտրելու նպատակով Հայաստանից մեկնել են Ռուսաստան, ԱՊՀ երկրներ, Եվրոպա, եւ դիմորդի համար հաճախ անհնար է ներկայացնել նրանց անձնագրերը: Չներկայացնելու դեպքում նրա ԱՄՆ մեկնելը հարցականի տակ է դրվում: Մի՞թե հնարավոր չէ այլ տարբերակով լուծել այս խնդիրը:

- Մենք պահանջում ենք մերձավոր հարազատների անձնագրերը, որպեսզի իմանանք՝ դիմորդը Հայաստանում մերձավոր ազգականներ ունի, թե ոչ: Եթե ձեր ազգականներն ապրում են Ռուսաստանում կամ այլուր, ապա նրանց անձնագրերը բերել պետք չէ. պարզապես հարցազրույցը վարող պաշտոնյային տեղյակ պահեք, որ ձեր ազգականը Հայաստանում չի ապրում: Պաշտոնյան կարող է ձեզնից խնդրել արտասահմանում ապրող ձեր մերձավոր ազգականների անձնագրերի պատճենները:

- ԱՄՆ մուտքի վիզաները տրամադրվում են շատ կարճ ժամկետի համար, հակառակ այլ երկրների, ինչպես Միգրան(?) ու Լիբանանը, որոնք տրամադրում են 3 տարվա տեւողությամբ վիզաներ: Ինչո՞վ է բացատրվում այս իրողությունը:

- Ներկայում բազմակի մուտքի վիզաների համար պահանջվում է վճարել 50 ԱՄՆ դոլար, եւ վիզան տրվում է մեկ տարի ժամկետով: Միջնորդավճարի ու տեւողության հարցը որոշելիս սովորաբար հիմնվում ենք տվյալ երկրի կողմից մեր երկրի քաղաքացիներին առաջարկվող պայմաններով, փորձելով դրանք պահել նույն մակարդակում, ինչը եւ անում ենք նաեւ Հայաստանի պարագայում:

- Ինչպե՞ս բացատրել, որ մի անգամ ԱՄՆ մեկնած եւ ժամկետի խախտումով վերադարձած դիմորդն այլեւս զրկվում է այնտեղ մեկնելու իրավունքից, իսկ Նահանգներում նույն դիմորդի դիմումից հետո իշխանությունները երկարացնում են ԱՄՆ-ում մնալու նրա ժամանակը:

- Ինչպես արդեն նախկինում նշվել է, մենք վիզա տրամադրելիս հաշվի ենք առնում անցյալում տվյալ դիմորդի վարքագիծը: Վիզայի ժամկետը երկարացնելու համար կա սահմանված օրինական կարգ, եւ դա անելու համար անհրաժեշտ է դիմել ԱՄՆ մուտք գործելու վայրի ներգաղթային պաշտոնյաներին: Այն մարդիկ, ովքեր օրինական կերպով երկարաձգում են իրենց վիզայի ժամկետը, չեն պատժվում: Իսկ եթե ոմանք մի անգամ օրինական երկարաձգման փոխարեն անօրինական կերպով մնում են Միացյալ Նահանգներում, ապա օրինական կասկածներ են առաջանում, որ նրանք կրկին կարող են այդպես վարվել կամ էլ չվերադառնալ Միացյալ Նահանգներից:

- Սկեսրայրս մեկնել է ԱՄՆ քաղաքացի եղբոր այցելության եւ կարճ ժամանակ անց մահացել է այնտեղ: Նրա մահվան թուղթը ձեռք բերելու համար ո՞ւմ պիտի դիմել եւ ինչ հաջորդականությամբ:

- Միացյալ Նահանգներում մահվան վկայական տալիս են տեղական իշխանությունները: Ձեր եղբայրը Միացյալ Նահանգներում կարող է վերցնել այդ փաստաթուղթը: Իսկ թե այդ վկայականը Հայաստանում ընդունելու համար ինչ է անհրաժեշտ, ձեզ կարող է ասել Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության հյուպատոսական ծառայությունը:

Հայաստանի հետ եթե ոչ դիվանագիտական հարաբերությունները, ապա միջպետական շփումներն Անկարայի օրակարգում են

Ապրիլի 10-ի նամակով Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը դիմել է ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին (պաշտոնաթող գեներալ Օրհան Թանը թեկուզ ուշացումով, այնուամենայնիվ, ինտերնետի միջոցով բարեհաճեց «Ազգի» խմբագրությունն ուղարկել վարչապետի նամակի տեքստը): Ապրիլի 26-ին Քոչարյանը պատասխանեց Էրդողանի նամակին: Թվում էր, թե հայ-թուրքական հարաբերությունների համար նամակափոխանակության շնորհիվ ստեղծված բարենպաստ մթնոլորտը կհանգեցնի երկու երկրների ղեկավարների հանդիպմանը Եվրախորհրդի երրորդ գագաթաժողովում, որը մայիսի 16-17-ը գումարվել է Վարշավայում:

Սակայն գագաթաժողովում ՀՀ նախագահի ելույթին թուրքական կողմի հիվանդագին արձագանքը, թե «նա Անկարային կարգի հրավիրելու, իսկ Թուրքիային անկյուն խցկելու հաշվարկներ է անում», զերոյացրեց բոլոր ենթադրությունները: Էրդողանը, որ մինչ այդ Քոչարյանի հետ հանդիպելու պատրաստակամություն էր հայտնում, վերոհիշյալ ելույթից հետո մայիսի 16-ի «չծրագրված մամուլի ասուլիսում» դրա առթիվ «հիասթափություն» արտահայտեց, իսկ մայիսի 17-ին գագաթաժողովի իր ելույթը թուրքական թերթերի վկայությամբ ամբողջովին վերակառուցեց, որ «պատասխանի Քոչարյանին»:

Այլ կերպ, Վարշավայում Թուրքիայի վարչապետը ՀՀ նախագահի հետ հանդիպելու փոխարեն նախընտրեց արձագանքել նրա ելույթին: Մինչդեռ նախկին ելույթը թուրքական կողմը պետք է պաշտոնապես արձագանքեր Քոչարյանի ապրիլի 26-ի նամակին, որն առ այսօր անարձագանք է մնում: Ավելին, «Զաման» թերթը մայիսի 31-ի համարում «Եթե Երեւանն ընդառաջ քայլ չկատարի, ապա Քոչարյանին երկրորդ նամակ չի ուղարկվելու» խորագրով գրում է. «Երեւանի ակնկալիքներին չհամապատասխանող մոտեցման պատճառով ձախողվում է այսպես կոչված ցեղասպանության բանավեճերի թեժացումից հետո Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ սկզբնավորված նամակագրությունը: Այս պայմանների առկայության դեպքում Անկարան չի արձագանքելու Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի պատասխան նամակին: Թեեւ «1915 թ. իրադարձությունները պատմաբանների եւ այլ մասնագետների ուսումնասիրությանը հանձնելու» վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի առաջարկին «Քոչարյանի նախ դիվանագիտական հարաբերություններ պետք է հաստատել, ապա նոր բոլոր հարցերը քննարկել միջկառավարական հանձնաժողովում» ձեւակերպման պատասխանը հեռու էր Անկարային լիովին բավարարելուց, բայց եւ այնպես նա դրան մոտեցել էր «դրականորեն»: Սակայն անցած մեկ ամսում Երեւանը զերծ է մնացել ակնկալվող մոտեցման ցուցաբերումից: Էրդողանի հետ Քոչարյանի հանդիպման ձախողումը Վարշավայում, ինչպես նաեւ Եվրախորհրդի գագաթաժողովում Հայաստանի նախագահի կոշտ դիրքորոշումը խիստ դժվարացրել է խնդրո առարկա նամակին արձագանքելը»:

«Զամանի» վկայությամբ, դիվանագիտական շրջանակները դժգոհում են, որ «Երեւանից Ստամբուլ թռիչքներ են կատարվում, իսկ Վրաստանի տարածքով՝ բեռնափոխադրումներ Հայաստան, այդ ընթացքում հազարավոր հայաստանցիներ աշխատում են Թուրքիայում, սակայն հայկական իշխանություններն այս ամենի մասին չեն հրազեկում իրենց ժողովրդին»:

Ինչպես նշում է «Զամանը», այդ շրջանակներն ընդգծում են. «Վերջերս Երեւանից Անկարա հասած միակ դրական լուրը Կարսի պայմանագրի առնչությամբ Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետեւյալ հայտարարությունն էր. «Քանի դեռ նորերը չեն ստորագրվել, ապա ուժի մեջ են համարվում ԽՍՀՄ-ի ստորագրած բոլոր պայմանագրերը»: Անկարան ցանկանում է, որ ՀՀ արտգործնախարարության կայքէջում տեղ գտած այս արտահայտությունը «պաշտոնական ճանապարհներով» հասցվի իրեն»:

«Զամանի» այս հրապարակումը պետք է համարել յուրատեսակ ազդանշան: Չի բացառվում, որ դա Հայաստանում տրամադրություններ շոշափելու նպատակ հետապնդի նաեւ: Այնուամենայնիվ, ազդանշանով տրամադրություններ շոշափելը ցույց է տալիս, որ Հայաստանի հետ եթե ոչ դիվանագիտական հարաբերություններ, ապա գոնե միջպետական շփումներ հաստատելն Անկարայի օրակարգում է: Այլապես Թուրքիայում անընդմեջ չէր վերարծարծվի վարչապետ Էրդողանի նամակին նախագահ Քոչարյանի պատասխանը, թուրքական թերթերն անընդմեջ չէին անդրադառնա Եվրախորհրդի գագաթաժողովում ՀՀ նախագահի ելույթին, ոչ էլ անընդմեջ կգրեին Քոչարյան-Էրդողան չկայացած հանդիպման մասին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Վերահրատարակվել է Վ. Բերարի «Սուլթանի քաղաքականությունը» գիրքը

Փարիզի «Ֆելեն» հրատարակչությունը վերատպել է ճանապարհորդ, հելլենագետ, 19-րդ դարավերջի կայսրությունների (Ռուսաստան, Պարսկաստան, Թուրքիա, Մակեդոնիա) մասնագետ Վիկտոր Բերարի (1864-1931 թթ.) «Սուլթանի քաղաքականությունը» գիրքը: Առաջին անգամ 1897 թ. լույս տեսած աշխատության երկու մասերին ավելացված է երրորդ մասը («Մահմեդականները եւ Եվրոպան»), որտեղ խոսվում է Հայկական հարցի միջազգային կողմերի եւ քաղաքական նոր ուժերի մասին:

Վիկտոր Բերարը Կոստանդնուպոլսում էր 1894-1896 թթ. հայկական ջարդերից հետո, որոնց վերաբերող տեղեկություններ ժողովեց ինչպես հասարակ քաղաքացիներից, այնպես էլ օսմանյան կառավարիչների մերձավորներից: Աշխատության երկրորդ մասում Բերարը որպես սկզբնաղբյուր օգտագործում է անգլիացի եւ ֆրանսիացի դիվանագետների կազմած «Կապույտ գիրքը», որտեղ հաշվարկված են կայսրության արեւելյան նահանգների մարդկային եւ նյութական կորուստները:

Բոլոր պատմությունները բացահայտում են սուլթան Աբդուլ Համիդի բարբարոս քայլերը: Մտագար սուլթանը չէր վստահում ոչ մեկին, մարդկանց խմբերի միջեւ ատելություն ու թշնամանք էր սերմանում հանուն սեփական անվտանգության: Հեղինակը ցույց է տալիս, որ ինչպես Կոստանդնուպոլսում, այնպես էլ արեւելյան (հայկական) նահանգներում կոտորածները եղել են ծրագրված եւ իրականացվել են մանրակրկիտ կերպով:

Այս ամենը հերքում է թուրք կառավարիչների այն պնդումները, թե ջարդերն սկսվել են արեւմտահայերի ինչ-որ ապստամբության պատճառով: Հայտնի է, որ 1894-1896 թթ. 300 հազար հայ սպանվեց: Հեղինակը եվրոպական երկրների անտարբերությունը բացատրում է նրանց տնտեսական շահերով: Բերարի խոսքերով, Եվրոպայի համար կարեւորը «պետական պարտքի վերահսկումն էր»:

Աշխատությունը գրված է պարզ ոճով, թուրքական հասարակության խոր իմացությամբ եւ արդարամտությունը պաշտպանելու մտահոգությամբ:

Խոդորկովսկին եւ Լեբեդեւը դատապարտվեցին 9 տարվա բանտարկության

Մոսկովյան դատարաններից մեկում երեկ ավարտվել է հայտնի գործարարներ Միխայիլ Խոդորկովսկու, Պլատոն Լեբեդեւի եւ Անդրեյ Կրայնովի դատավճռի ընթերցումը: Խոդորկովսկին եւ Լեբեդեւը դատապարտվել են 9 տարվա ազատազրկման: Նրանք պատիժը կրելու են ընդհանուր ռեժիմի գաղութում: Դատավճիռը 10 օրվա ընթացքում ենթակա է գանգատարկման: Ռուսական լրատվամիջոցները նշում են, որ բանտարկության ժամկետները հաշվարկվում են երկու մեղադրյալների կալանավորման պահից (25.10.2003 եւ 2.07.2003):

Մեղադրյալների դատապաշտպանները որոշել են գանգատարկել դատավճիռը: Մինչ այդ Խոդորկովսկին եւ Լեբեդեւը կմնան քննչական մեկուսարանում: Բացի դրանից, երկուսին էլ սպասում են նոր մեղադրանքներ՝ կապված «հանցավոր ճանապարհով կուտակված միջոցների օրինականացման» հետ: Խոսքը միլիարդավոր ռուբլիների մասին է:

Դատարանը Խոդորկովսկուց եւ Լեբեդեւից առգրավել է 17 մլրդ 395 մլն ռուբլի: Նաեւ հանձնարարել է քաղաքացիական դատավարության կարգով քննել նրանցից համապատասխանաբար 62 մլն եւ 15 մլն ռուբլի առգրավելու հայցերը: Ըստ դատարանի, Խոդորկովսկին 9 հանցանք է գործել ՌԴ քրեական օրենսգրքի 6 հոդվածներով, Լեբեդեւը՝ 8 հանցանք օրենսգրքի 6 հոդվածներով:

«Վոլնա» ՓԲԸ-ի նախկին գլխավոր տնօրեն Անդրեյ Կրայնովը դատապարտվել է 5 տարվա պայմանական ազատազրկման: Նա մեղադրվում է խարդախության մեջ:

Երեկ բողոքի ցույց էր կազմակերպվել դատարանի առաջ: Ցուցարարները բողոքում էին օրենքը քաղաքական նպատակներով ընտրողաբար կիրառելու դեմ:

ԻՐԱՔ

Ազ Զարքաուին բեն Լադենին խնդրում է սկսել գաղտնի ծրագրի կատարումը

«Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղի առաջնորդ Աբու Մուսաբ ազ Զարքաուին արմատականների ինտերնետային կայքէջերից մեկում ձայնագրված դիմում է հղել «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդ Ուսամա բեն Լադենին: Ձայնագրության մեջ ազ Զարքաուին իր ղեկավարին խնդրում է սկսել ինչ-որ գաղտնի ծրագրի իրականացումը: «Կարծում եմ, ծրագիրն արդեն հասել է Ձեզ կամ շուտով կհասնի, մենք սպասում ենք Ձեր հրահանգներին», ասում է իրաքցի ապստամբների ղեկավարը:

Նույն ուղերձում ազ Զարքաուին բեն Լադենին հայտնում է, որ ինքը թեթեւակի վիրավորվել է «դեղնամորթ շուն» Ջորջ Բուշի զինվորների կրակից: «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը մեջբերում է ազ Զարքաուիի այն խոսքերը, թե ինքը եւ իր զինակիցները վերսկսել են «մարտական գործողություններն Իրաքի հողում»:

Փորձագետների կարծիքով, դժվար է պարզել, ձայնագրվածն իրո՞ք ազ Զարքաուիի ձայնն է: Համենայն դեպս, նմանությունն ակնհայտ է: Բացի դրանից, հիշյալ կայքէջը հաճախ է օգտագործվում արմատականների ուղերձների փոխանցման նպատակով: CNN հեռուստաընկերությունը նաեւ նշում է, որ «Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղի նախորդ ուղերձում խոսվել էր հրապարակվելիք նոր հաղորդագրության մասին:

Աբու Մուսաբ ազ Զարքաուին իր ելույթում անվանարկում է ոչ միայն Ջորջ Բուշին, այլեւ Իրաքի նախագահ Ջալալ Թալաբանիին՝ նրան անվանելով «սիոնիստ-ամերիկացի» եւ «ալլահի թշնամի»: Իրաքցի ապստամբների առաջնորդը Թալաբանիի հանդեպ ժողովրդի ատելությունն ընդգծելու նպատակով հայտարարում է. «Եթե նա տղամարդ է, առաջարկում եմ նրան փողոցում քայլել Իրաքի որեւէ մասում»:

Հիշեցնենք, որ ամերիկացիներն Աբու Մուսաբ ազ Զարքաուիի գլուխը գնահատել են 25 մլն դոլար: Ամերիկյան հրամանատարության տվյալներով, վերջին օրերին Իրաքի հյուսիս-արեւմուտքում ապստամբների դեմ ծավալված կատաղի մարտերին սպանվել են 125 գրոհայիններ եւ ամերիկացի 9 ծովային հետեւակայիններ: Քաղաքացիական բնակչության զոհերի մասին չի հաղորդվում:

ԱՄՆ-ԵՄ դատական վեճեր «Էրբասի» պատճառով

ԱՄՆ-ը մտադիր է Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) շրջանակներում՝ իրավարար հատուկ հանձնաժողովի միջոցով լուծել եվրոպական «Էրբաս» ավիաընկերության սուբսիդավորման օրինաչափության հարցը:

ԱՀԿ-ում ԱՄՆ ներկայացուցիչ Ռոբ Պորտմանը հայտարարել է, որ «Էրբասին» պետականորեն օժանդակելու եվրոպական որոշ երկրների հերթական փորձերն ամերիկացիներին ստիպում են հարցը քննարկման դնել ԱՀԿ դատական հանձնաժողովում:

BBC-ն նշում է, որ ամերիկացիներին լրջորեն մտահոգում է ԵՄ միջոցներից «Էրբասին» 1,7 մլրդ դոլար հատկացնելու նախագիծը: Ավելի վաղ Եվրամիությունն առաջարկել էր եվրոպական «A-350» օդանավերին հատկացվող պետական օժանդակությունը կրճատել 30 տոկոսով, փոխարենն ԱՄՆ-ից պահանջելով կրճատել «Բոինգ» ավիաընկերության սուբսիդավորումը:

Օդանավաշինության հսկաներ «Բոինգը» եւ «Էրբասը» պետական նպաստներ են ստանում: 1992 թ. ԵՄ-ը եւ ԱՄՆ-ը պայմանավորվեցին սահմանափակել դրանց ծավալները եւ դրանք դարձնել առավել թափանցիկ: Բայց վերջին տարիներին երկու կողմերը միմյանց մեղադրում են համաձայնեցված կանոնների խախտման մեջ:

Եվրամիությունը գտնում է, որ «Բոինգն» անցած տասնամյակում 23 մլրդ դոլար կառավարական օգնություն է ստացել, մեծ մասը՝ գիտահետազոտական աշխատանքների ֆինանսավորման ձեւով: Ընդսմին

ԵՄ-ն ընդգծում է, որ «Էրբասն» օժանդակություն է ստանում ոչ թե ուղղակի վճարումների, այլ փոխառությունների տեսքով:

Տարեսկզբին երկու կողմերը պայմանավորվել էին խնդիրը լուծել բանակցությունների միջոցով, առանց ԱՀԿ-ի միջամտության: Բայց երկուշաբթի օրն ամերիկացիները հայտարարեցին, թե բանակցությունները փակուղի են մտել:

Սաակաշվիլին չի բացառում իր պաշտոնաթողությունը

Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին բրիտանական «Ֆայնենշլ թայմս» թերթում տպագրած հոդվածում չի բացառել իր վաղաժամկետ պաշտոնաթողության հնարավորությունը: Աշխարհի բարեփոխիչներին հասցեագրված հրապարակման մեջ Սաակաշվիլին խոստովանում է, որ Վրաստանում իր վարկանիշը վերջին ամիսներին զգալիորեն նվազել է, եւ որ կառավարության բարեփոխումներից երկրի բնակչության դժգոհությունը կարող է պաշտոնաթողության ազդակ դառնալ:

«Բարեփոխիչները պետք է համակերպվեն այն մտքին, որ ընտրողները վաղ թե ուշ կհիասթափվեն իրենցից, եւ իրենք ստիպված կլինեն ժողովրդի կամքով թողնել պաշտոնները», գրում է Սաակաշվիլին:

Վրաստանի «Գորբի» սոցիոլոգիական հիմնադրամի անցկացրած հարցման համաձայն, տարեսկզբին նախագահի վարկանիշը եղել է 82 տոկոս, բայց ներկայումս իջել է 60-ի, իսկ կառավարող «Միասնական ազգային շարժման» վարկանիշը 64-ից իջել է 28 տոկոսի:

«Վարդերի հեղափոխությունից» հետո գործազուրկների թիվն աճել է, բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները՝ վատթարացել: Պաշտոնական տվյալներով, գործազուրկները կազմում են աշխատունակ բնակչության 20 տոկոսը: Իրականում մարդիկ հազվադեպ են գրանցվում աշխատանքի բորսայում: Դժգոհության մյուս կարեւոր պատճառն Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի հետ բանակցությունների ակնհայտ տեղապտույտն է:

Փորձագետները Սաակաշվիլու հոդվածը համարում են Արեւմուտքին ուղղված կոչ, որտեղ նույնպես նրա ժողովրդականությունն անշեղորեն նվազում է:

Գ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Գրականության եւ արվեստի թանգարանը ցուցանմուշները ներկայացնելու իր իրավունքն է պահանջում

Տարածքային, թե՞ բարոյականության խնդիր

Արամի թիվ 1 հասցեում Ե. Չարենցի անվան Գրականության եւ արվեստի թանգարանի (ԳԱԹ) հարեւանությամբ նույն շենքի 2-րդ հարկում գործում է եւս մեկը՝ «Միջին Արեւելքի» պայմանական անվանումով թանգարանային ցուցադրությունը: Վերջինս 12 տարվա իր գոյությունը վավերացրել է թանգարանի մշտական ցուցադրասրահների ընդհանուր տարածքի 1/2 մասում:

ԳԱԹ-ի ներկա ցուցադրությունը ներառում է XVIII դարից մինչեւ մեր օրերը՝ Սայաթ-Նովայից՝ չարենցյան մասունքներ: Ցուցադրված նմուշները ներկայացնում են մեր մշակութային անցյալի «հատվածական մի այնպիսի միջավայր», որ ներքին հուզում ու յուրահատուկ մի սարսուռ է ծնում՝ թանգարանային տարածքը վերածելով ոչ միայն ակնահաճո հետաքրքրությունների կամ ճանաչման, այլեւ մտերիմ վերապրումների վայրի:

Մեր խնդիրը թանգարանային հավաքածուն ներկայացնելը չէ, պարզապես հայ գրականության, թատրոնի, երաժշտության եւ կինոարվեստի՝ աշխարհում ամենահարուստ այս հավաքածուն շուրջ 1 մլն նյութերի (փաստաթղթեր, լուսանկարներ, ձեռագրեր, նկարներ, անձնական իրեր եւ այլն) ընդգրկում ունի, որից միայն մի հատվածն է ներկայացված ցուցադրասրահի տարածքում: Մ. Սարյանի «Չարենցի դիմանկարը» կտավն «ավարտում» է ցուցադրությունը, եւ այդ պատի մյուս՝ հակառակ կողմից սկսվում է մեկ այլ ցուցադրություն, որ ներկայացնում է հիմնականում միջինարեւելյան, նաեւ հայկական, ռուսական, եվրոպական կիրառական արվեստի եւ կենցաղային իրերի նմուշներ (գրամոֆոններ, կարի մեքենաներ, ինքնաեռներ, թակիչներ, սկիհներ, կարպետներ, գորգեր եւ այլն): Այս հավաքածուն պատկանել է ամերիկահայ նկարիչ (ծագումով Պարսկաստանից) Մարկոս Գրիգորյանին: Նա 1990-ականներին ցանկություն է հայտնել դրանք նվիրաբերել Հայաստանին եւ այս կապակցությամբ 1992 թ. մշակույթի նախարարի հանձնարարականով ստեղծվել է հանձնախումբ՝ մշակելու եւ ներկայացնելու առաջարկություններ կիրառական արվեստի այս «արժեքների

նկարագրության, տեղափոխման, պահպանման եւ ցուցադրման վերաբերյալ»: Ապա եւ նախարարի հրամանով Մարկոս Գրիգորյանի անձնական հավաքածուն ընդունվել է ժամանակավոր պահպանության Գրականության եւ արվեստի թանգարանում: Հիշյալ հավաքածուն որեւէ առնչություն չունի թանգարանային բուն ցուցադրությունների բնույթի, մասնագիտական ուղղվածության հետ: Կոմունիստական գաղափարախոսությամբ, բարոյապես եւ ֆիզիկապես մաշված նախկին մշտական ցուցադրությունը լուծարվել էր, իսկ այդ շրջանի ծանր կացությունն անհրաժեշտ ֆինանսների բացակայությամբ հնարավորություն չէր տալիս նոր էքսպոզիցիայի համար համապատասխան գույք եւ պիտույքներ հայթայթել, ուստի եւ ազատ տարածքների մի զգալի մասը տրամադրվեց Մարկոս Գրիգորյանի հավաքածուի ցուցադրությանը:

Թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանն ասաց, որ 1993 թ. օգոստոսի 19-ին հանրապետության նախագահի տեղակալի՝ Գագիկ Հարությունյանի, մշակույթի նախարարի՝ Հակոբ Մովսեսի եւ ուրիշ պետպաշտոնյաների ներկայությամբ բանավոր խոսք է տրվել, որ ԳԱԹ-ի սրահներում հավաքածուին 2 տարի ցուցադրությունից հետո կտրվի թանգարանային կարգավիճակ, որ ենթադրում է շենքային տարածք, աշխատակիցներ եւ այլն: Տարիները բազմապատկվել են, դարձել 12, սակայն հավաքածուն շարունակում է զբաղեցնել նախկին տարածքները: Մ. Գրիգորյանի՝ հայ մշակույթին արված բարեսիրական այս ավանդը գնահատվել է եւ նրան «Երեւանի պատվավոր քաղաքացու» կոչում շնորհվել:

Չորրորդ տարին է Գրականության եւ արվեստի թանգարանը կազմակերպել է թանգարանի մշտական, այժմ գործող ցուցադրությունը՝ նյութի խիստ սահմանափակ ընդգրկումով եւ սպասում է տարածքների «ազատագրմանը»:

Հ. Բախչինյանը գտնում է, որ առանց որեւէ ժամկետ արձանագրելու հավաքածուի ժամանակավոր պահպանության՝ նախարարի հրամանը կարելի է ոչ իրավաբանական փաստաթուղթ համարել, «բայց դա չի խանգարել, որ 12 տարի հարցը մնա չլուծված» եւ Հակոբ Մովսեսին հաջորդած 3-4 նախարարների օրոք նույնպես: Այս ընթացքում տնօրենի բազմակի դիմումները մշակույթի նախարարություն եւ մամուլի ու հեռուստատեսության միջոցով բողոքները գործնական արձագանք չեն ունեցել:

Թանգարանի տնօրենը բողոքում է, որ իրենց հարուստ նյութերը հանրությանը ներկայացնելու համար ցուցադրատարածքները քիչ են, բայց միեւնույն ժամանակ կանգնած է բարոյական երկվության առաջ. Հայաստանին անհատույց կերպով սփյուռքահայի կատարած նվիրատվության նկատմամբ անփույթ վերաբերմունքի «իրավացի եւ ոչ իրավացի» հնարավոր արձագանքից. «Բայց դրանից չպետք է տուժի մեկ այլ մշակութային օջախ, թող թույլ տրվի ասելու՝ շատ ավելի արժեքավոր, թե՛ ազգային, թե՛ արվեստի, թե՛ մշակույթի, թե՛ պատմության, թե՛ ազգագրության տեսանկյունից», ակնարկելով նաեւ, որ չի նսեմացնում մյուս ցուցադրության արժեքը:

Իհարկե, Մարկոս Գրիգորյանի հավաքածուն գնահատելը խիստ մասնագիտական գործ է եւ ժամանակին իրազեկ մտավորականներից հանձնաժողով արդեն ստեղծվել էր, իսկ նախկին նախարար Հակոբ Մովսեսի վկայությամբ Մարկոս Գրիգորյանը հետաքրքրական աբստրակտ նկարիչ է, հայրենասեր մարդ, եւ հավաքածուն իսկապես կիրառական արվեստի հազվագյուտ նմուշներ է պարունակում, որով Հայաստանի թանգարանային արժեքները հարստացել են:

Մշակույթի նախարարության մշակութային քաղաքականության զարգացման բաժնի վարիչ Անահիտ Գալստյանը, հարցի արծարծումը համարելով ճշգրիտ եւ տեղին, գտնում է, որ այս պայմաններում գրականության եւ արվեստի թանգարանը տուժում է, եւ պետք է հնարավորություն տրվի ԳԱԹ-ին իր ցուցադրությունները պատշաճորեն կազմակերպելու: «Մենք բազմիցս անդրադարձել ենք Մարկոս Գրիգորյանի՝ իր անձնական հավաքածուն Հայաստանին նվիրելու արարքին ու հանրությանը ներկայացնելու եւ թանգարան հիմնելու նրա ցանկությանը: Այդ թանգարանում պահպանման ժամկետները բազմիցս անցել են եւ անդրադառնալով դրան՝ նախարարությունը լուրջ խնդիր ունի տարածքի առումով, դա պետք է համապատասխան տարածքում (նմուշների ցուցադրման եւ պահպանման պայմաններ, հանրության այցելության մատչելիություն) ցուցադրել: Կա ցանկությունը եւ հասկանալի է կացությունը, որ երկուստեք անբավարար պայմաններ են ստեղծված»:

Հենրիկ Բախչինյանը մեր զրույցի վերջում ավելացրեց, որ հավաքածուն զբաղեցնում է թանգարանի 4 սրահներից երեքը, իսկ ամենաընդարձակ մասում դրված են Մարկոս Գրիգորյանի անձնական իրերը, գեղանկարչական աշխատանքները, գորգերը եւ այլն:

Սակայն ԳԱԹ-ի աշխատակցուհի Զառա Մոկացյանը հավաստիացրեց, որ ցուցադրված բոլոր իրերը, կտավները, նկարները համարակալված եւ մատենագրված են, մանավանդ որ առհասարակ մասնավոր իրերի մուտքը թանգարան արգելված է. «Թանգարանն օրինականության անհայտ մշուշի մեջ է, այս հավաքածուն պետական արժեք է, այստեղ գրանցված են 2500-2600 նմուշներ, որոնցից մի քանի տասնյակը հազվագյուտ նմուշներ են՝ միջնադարյան պարսկական դպրոցին պատկանող, աշխարհի հայտնի քաղաքակրթության հնագիտական իրեր, որոնց պետք է տրամադրել տարածք, իսկ նմուշները դնել՝ համապատասխանաբար պահոցային եւ էքսպոզիցիոն»:

Ժամանակին Հ. Բախչինյանի՝ նույն հասցեում այս ցուցադրությանը կարգավիճակ տալու համաձայնությունը, դրան շենքային տարածք տրամադրելու եւ իրենց տարածքները հետ ստանալու ակնկալիքով՝ չի իրականացվել: 4 տարի առաջ Հարավ-Արեւմտյան թաղամասում, Դավիթբաշենում շենքային տարածքների առաջարկը մերժվել է թանգարանային ցուցադրության անհամապատասխանության պատճառով:

Հ. Բախչինյանը չի օգտվում տնօրենի իր՝ ցուցադրությունը տեղափոխելու կամ փոփոխելու իրավասությունից (1997 թ. փորձից ելնելով), որովհետեւ կառավարության արտոնությունը կամ համաձայնությունը չի ստանում. «Ամեն ինչ արվել է պետական մակարդակով, եւ թող բարի լինեն նույն մակարդակով հարցին լուծում տալ»:

Գրականության եւ արվեստի թանգարանի այսօրվա կացության, երբ ազգային մշակութային արժեքները հայտնվում են անտարբերության, ով գիտի նաեւ ատելության շերտերում, մյուս առումով էլ Հայաստանին նվիրաբերված հավաքածուի ճակատագրին լուծում չի գտնվում, միակ պատճառը Հայաստանի կառավարության մշակութային համապատասխան քաղաքականության բացակայությունն է: Մշակույթի նախարարությունը այս 10 տարիներին պարտավոր էր օրինական ելքեր գտնել:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հ. Գ. Հարկ եմ համարում անդրադառնալ նաեւ Հայաստանի թանգարանների ճակատագրով հետաքրքրված (մասնավորապես ԳԱԹ-ի եւ Միջին Արեւելքի) արտերկրից խմբագրություն այցելած անձի «մտահոգությանը», որ հատկապես վերաբերում էր որոշ սփյուռքահայերի պահվածքին Հայաստանում (ծառ կտրել, ռեստորան կառուցել կամ թանգարանային տարածքի ժամանակավոր կացությունը չարաշահել եւ այլն), որն իբր անկարելի է իրենց ապրած երկրներում՝ գործող օրենքների, հասարակական մտայնությունների, կրթության, մենթալիտետային եւ այլ պատճառներով, մի բան, որ այստեղ իրականացվում է՝ գուցե պարարտ հողի առկայությամբ...

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Խաչատրյանական մրցույթը շարունակվում է

Երեւանում շարունակվում է Արամ Խաչատրյանի անվան ջութակահարների միջազգային մրցույթը: Այսօր ավարտվում է մրցույթի առաջին փուլը: Մասնագետները, ժյուրիի անդամները շուտով իրենց տպավորությունները կներկայացնեն մրցույթի, կատարումների վերաբերյալ, որոնց անպայման կանդրադառնանք «Ազգի» էջերում:

Ինչպես տեղեկացրին մրցույթի կազմկոմիտեից՝ տեխնիկական խնդիրների պատճառով Հայաստան չի ժամանի ժյուրիի անդամ, Թագավորական երաժշտական քոլեջի ջութակի եւ ալտի պրոֆեսոր Գրիգորի Ժիսլինը: Կազմակերպիչներն ափսոսանքով են նշում նաեւ այն փաստը, որ Չինաստանը ներկայացնող 23-ամյա Ցին Յուանյուան առողջական խնդիրների պատճառով մրցույթին չի մասնակցի: Առաջին փուլում Բախի, Պագանինիի, Մոցարտի եւ Խաչատրյանի մեկական գործեր ներկայացնող մյուս 18 կատարողներից երկրորդ փուլ կանցնեն 12-ը:

Մրցույթի շրջանակներում Ա. Խաչատրյանի տուն-թանգարանում կազմակերպվել է նաեւ ցուցահանդես:

Լուսանկարները, որի հեղինակը շվեյցարուհի Սյուզի Մեսերն է, ներկայացնում են Արամ Խաչատրյանին՝ լոնդոնյան վերջին այցի ժամանակ: 1977-ին, երբ կոմպոզիտորը Լոնդոնում էր, լոնդոնահայ Ասատուր Գյուզելյանի միջնորդությամբ նկարչուհին ծանոթացավ Խաչատրյանի հետ եւ մոտ երկու ամիս լուսանկարեց նրան: Երեկ Սյուզի Մեսերը 25 լուսանկարներ նվիրեց տուն-թանգարանին: Այստեղ Խաչատրյանի հանդիպումներն են մտերիմների, ընկերների, ընտանիքի անդամների հետ, կոմպոզիտորի դիմանկարներ:

«Ինքը շատ հետաքրքրական անձնավորություն էր, հիշում է լուսանկարիչը: Սկզբում ինձ պատվիրել էին լուսանկարել կոմպոզիտորին, սակայն հետո աշխատանքն այնքան հաճելի դարձավ, որ ես ինքս էի նրան խնդրում»: Լուսանկարներից 2-ը տպագրվել են աշխարհի տարբեր պարբերականներում, ցուցադրվել բազմիցս, իսկ մյուսներն անծանոթ են հանրությանը:

Միջոցառմանը Ա. Խաչատրյանի եղբորորդին՝ Կարեն Խաչատրյանը թանգարանին նվիրեց մեծանուն կոմպոզիտորի «Ջութակի կոնցերտի» առաջին ձեռագիր տարբերակը եւ հույս հայտնեց, որ առաջին եւ վերջին տարբերակների համեմատությունը կօգնի երիտասարդ երաժշտագետներին՝ ավելի լավ հասկանալու խաչատրյանական արվեստը: Կարեն Խաչատրյանը պատրաստակամություն հայտնեց ամեն ինչ անել, որպեսզի աշխարհահռչակ կոմպոզիտորի երաժշտությունը հասու լինի ամեն մի հայի, որպեսզի այն հնարավորինս շատ լսվի:

Թ. Մ.

«Նա գալիս է բնությունից եւ գնում է դեպի բնություն»

Հայաստանում, ինչպես նաեւ աշխարհի բազմաթիվ երկրներում ավելի քան 40 անհատական ցուցահանդեսներով հանդես եկած գեղանկարիչ Նիկոլ Աղաբաբյանը երեկ ազգային գրադարանում ներկայացրեց իր աշխատանքները (թվով 25): Գեղանկարչի նկարներում հայրենի բնությունն է, հին Թիֆլիսը վառ եւ ուրախ գույներով, համարձակ վրձնահարվածներով:

«Մասիս, շուտով կգամ», «Եվ թափառում են հոգիները Թիֆլիսում», «Երկնքի ծաղիկները», «Գարնանամուտ», «Էն երեւացողը Լալվար սարն է» կտավները, «Լոռվա երբեմնի մայրաքաղաք հին Թիֆլիսը» եւ «Անխնձոր» շարքերը եւ հեղինակի մյուս աշխատանքները ներկայացնող նկարներում գերիշխող ջերմ եւ վառվռուն գույների առկայությունը գեղանկարիչը բացատրում է այսպես. «Դա խոսում է այն մասին, որ ես Հայաստանում եմ ապրում եւ հայ նկարիչ եմ: Այս գույները կարծում եմ բնորոշ են Հայաստանին՝ արեւավառ սարերով, ձորերով, հակասական»:

Ինչպես նշում է Նիկոլ Աղաբաբյանը, «Հին Թիֆլիսը» շարքը ամենայն հավանականությամբ կունենա շարունակություն. «Շարքում հայ հին քաղաքաշինական ճարտարապետությունն է, որ ուզում եմ արձանագրել հին Թիֆլիսում: Կարծում եմ շարքը կունենա շարունակություն՝ Գյումրին, Գորիսը, Շուշին»:

Երեկ ցուցահանդեսի բացմանը գեղանկարչի կողքին էին նրա ընկերներն ու կոլեգաները, որոնք չէին խնայում հիացմունքի եւ գովեստի խոսքերը գեղանկարչի հասցեին:

«Նիկոլ Աղաբաբյանը խոսող գույների մի միջավայր է ստեղծել, որտեղ կուզենայի ապրել, սիրել: Սա լույսի միջավայր է, որը ստեղծվել է հեղինակի համարձակ վրձնահարվածների համարձակ շարժումներով, որոնց թելադրած միջավայրում կարելի է եւ՛ սիրել, եւ՛ աշխատել», գեղանկարչի մասին այսպես արտահայտվեց բանաստեղծ Էմնոսը:

Բնության հանդեպ գեղանկարչի անսահման սեր եւ նվիրվածության մասին խոսեց գեղանկարիչ Հրանտ Թադեւոսյանը: «Նա ամեն օր արթնանում է եւ իրեն մղում է դեպի բնությունը, իր սիրած հայրենի բնությունը, որը պատկերում է վառ գույներով՝ չդավաճանելով սակայն բնական գույներն ու երանգները», ասաց Հրանտ Թադեւոսյանը եւ ավելացրեց, որ բնության հանդեպ այդ սիրուց ձորերը, Արարատ լեռը եւ հայրենի բնությունը արդեն բարեւում են Նիկոլ Աղաբաբյանին:

ԳՈՀԱՐ ԳՆՈՒՆՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ՀՀ հավաքականը սկսել է նախապատրաստությունը

Մակեդոնացիների հետ հանդիպումով Հենկ Վիսմանը կսկսի մարզչական գործունեությունը Հայաստանում

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականը սկսել է նախապատրաստությունն առաջիկա ընտրական երկու մրցախաղերին: Հունիսի 4-ին Երեւանում Մակեդոնիայի հավաքականի հետ մրցախաղով հոլանդացի մասնագետ Հենկ Վիսմանը կսկսի մարզչական գործունեությունը Հայաստանում: Հետաքրքրական է, որ Վիսմանի նախորդը՝ ֆրանսիացի Բեռնար Կազոնին եւ իր մարզչական նորամուտը Հայաստանում սկսել էր մակեդոնացիների հետ հանդիպումով, որում մեր ընտրանին հյուրընկալվելիս խոշոր հաշվով (0-3) պարտություն էր կրել: Կազոնիի մարզչական «հմտությունների» շնորհիվ այսօր ՀՀ հավաքականն աշխարհի առաջնության ընտրական առաջին խմբում բավական համեստ ցուցանիշ ունի: 7 խաղում մեր ֆուտբոլիստները տոնել են միայն մեկ հաղթանակ (Անդորրա՝ 2-1), ռումինացիների հետ հանդիպումն ավարտել են ոչ-ոքի (1-1) եւ կրել են 5 պարտություն (Մակեդոնիա՝ 0-3, Ֆինլանդիա՝ 0-2, 1-3, Չեխիա՝ 0-3, Հոլանդիա՝ 0-2): 7 խաղից վաստակելով 4 միավոր, մեր հավաքականը 7 թիմերի մրցավեճում զբաղեցնում է 6-րդ տեղը: Նույնքան միավոր ունի նաեւ աղյուսակը եզրափակող Անդորրայի ընտրանին:

Մակեդոնացիները մեր հավաքականից ընդամենը մեկ միավոր են ավելի վաստակել՝ եւ տոնելով մեկ հաղթանակ, այն էլ հայ ֆուտբոլիստների նկատմամբ: Այնպես որ առաջիկա խաղում մեր ընտրանին պետք է ձգտի անպայման ռեւանշի հասնել, ինչը հնարավորություն կընձեռի շրջանցել մակեդոնացիներին եւ 5-րդ տեղը գրավելու լավ հեռանկարներ կստեղծի: Մակեդոնիայի հավաքականը Երեւան կժամանի հունիսի 2-ի երեկոյան: Ազգային հավաքականների հանդիպումը կկայանա հունիսի 4-ին, ժամը 20-ին, «Հանրապետական» մարզադաշտում, իսկ երիտասարդական հավաքականները կմրցեն նույն օրը, ժամը 15-ին, «Հրազդանում»:

Հունիսի 8-ին մեր հավաքականը կհյուրընկալվի Ռումինիայի ընտրանուն: Խաղը կկայանա Կոնստանցայի Գեորգի Հաջիի անվան մարզադաշտում: Ռումինացիները հաջող են հանդես գալիս ընտրական մրցաշարում: Նրանք 7 խաղում վաստակել են 13 միավոր եւ ընթանում են 3-րդ տեղում: Ռումինացիները հոլանդացիների (16 միավոր) եւ չեխերի (15) հետ պայքարում են եզրափակիչ փուլի ուղեգրերի համար:

Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Հենկ Վիսմանն առաջիկա երկու հանդիպումներին նախապատրաստվելու նպատակով ուսումնամարզական հավաքի է հրավիրել հետեւյալ 20 ֆուտբոլիստներին.

Դարպասապահներ՝ Ռոման Բերեզովսկի, Ապուլա Բետե, պաշտպաններ՝ Կարեն Դոխոյան, Եղիշե Մելիքյան, Սարգիս Հովսեփյան, Ալեքսանդր Թադեւոսյան, Ռոբերտ Արզումանյան, կիսապաշտպաններ՝ Համլետ Մխիթարյան, Ալբերտ Սարգսյան, Արմեն Շահգելդյան, Ռոմիկ Խաչատրյան, Կարեն Ալեքսանյան, Աղվան Մկրտչյան, Ռոմեո Ջենեբյան, Արամ Ոսկանյան, Դավիթ Գրիգորյան, հարձակվողներ՝ Էդգար Մանուչարյան, Գալուստ Պետրոսյան, Արա Հակոբյան, Արման Քարամյան:

Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սամվել Պետրոսյանը, որը նաեւ մինչեւ 19 տարեկանների պատանեկան հավաքականի գլխավոր մարզիչն է եւ առայժմ գտնվում է Հունգարիայում, նույնպես հրապարակել է ընտրանու կազմը, որում մեծ թիվ են կազմում պատանեկան հավաքականի ֆուտբոլիստները: Առաջիկա խաղերին կնախապատրաստվեն Էդգար Գասպարյանը, Արթուր Հարությունյանը, Արթուր Ստեփանյանը, Կարլ Լոմբեն, Միխել Սիմոնյանը, Արարատ Առաքելյանը, Արտաշես Բաղդասարյանը, Վալերի Ալեքսանյանը, Մխիթար Գրիգորյանը, Ռաֆայել Սաֆարյանը, Լեւոն Փաչաջյանը, Անդրանիկ Թադեւոսյանը, Ժորա Հովհաննիսյանը, Ալեքսանդր Պետրոսյանը, Գեւորգ Նռանյանը, Սամվել Մելքոնյանը, Սարգիս Մովսիսյանը, Խորեն Վերանյանը, Հրաչյա Վարդազարյանը, Հայկ Չիլինգարյանը, Գուրգեն Մելիքսեթյանը, Արտակ Հովհաննիսյանը:

Ծեծկռտուք Քութայիսի մարզադաշտում

Ֆուտբոլի Վրաստանի առաջնության ավարտական տուրի «Տորպեդո» Քութայիս-«Թբիլիսի» հանդիպումն անավարտ է մնացել: Խաղի 85-րդ րոպեին 1-0 հաշվի ժամանակ երկու թիմերի ֆուտբոլիստների միջեւ ծեծկռտուք է սկսվել: Դրան միջամտել են մոտ 50 ֆուտբոլասերներ, որոնք խաղադաշտ են մտել եւ փորձել են հաշվեհարդար տեսնել մրցակցի խաղացողների նկատմամբ: Ոստիկանությանը չի հաջողվել հանդարտեցնել բորբոքված կրքերը եւ ստիպված օգնության է եկել հատուկ ջոկատը: Վերջինս առավել ագրեսիվ տրամադրված ֆուտբոլասերներին հեռացրել է նաեւ մարզադաշտից դուրս: Լրատվամիջոցների հաղորդագրության համաձայն, բազմաթիվ տուժածներ կան:

Քութայիսում կայացած հանդիպումը մարզական առումով վճռորոշ նշանակություն ուներ: Տորպեդոյականները 70 միավորով ընթանում էին 2-րդ տեղում, իսկ «Թբիլիսին» մրցակցին զիջում էր մեկ միավորով: Փաստորեն, այդ խաղում վճռվում էր արծաթե մեդալների բախտը: Իսկ չեմպիոնի տիտղոսը նվաճել էր Թբիլիսիի «Դինամոն», որը վերջին տուրում 3-0 հաշվով հաղթելով Բաքվի «Դինամոյին», վաստակել էր 75 միավոր: Վրաստանի ամենատիտղոսակիր թիմը՝ Թբիլիսիի «Դինամոն» 12-րդ անգամ նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը: Թիմը մարզում է անցյալի հայտնի ֆուտբոլիստ Կախա Ցխադաձեն: 3 անգամ ոսկե մեդալների է արժանացել Քութայիսի «Տորպեդոն», մեկ անգամ էլ չեմպիոն է հռչակվել «Վիտ-Ջորջիան»:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/74 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Սյունիքի տարածաշրջանային մաքսատան շինարարության ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 2750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ -ի N 247010010343 և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Հուրոյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 16.00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/73 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Շիրակի տարածաշրջանային մաքսատան Բավրայի մաքսակետի շինարարության ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1250 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ -ի N 247010010343 եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Հուրոյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 15.00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/76 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Գյումրու տարածաշրջանային մաքսատան Այրումի մաքսատան շինարարության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 2300 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ -ի N 247010010343 եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 11.00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/77 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Գյումրու տարածաշրջանային մաքսատան Գոգավանի մաքսակետի շինարարության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 2650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ -ի N 247010010343 եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12:00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ԳՀԱՃՁԲ - 05/31» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«Բնության հատուկ պահպանվող նոր տարածքների ստեղծման ծրագրերի մշակման աշխատանքների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Հ/Հ 247010010343 «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի հունիսի 15-ը, ժամը 10.00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՃՁԲ-05/33» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«Տեղեկատվական տվյալների մշակման եւ տրամադրման աշխատանքների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Հ/Հ 247010010343 «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի հունիսի 15-ը, ժամը 17.00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/72 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Շիրակի տարածաշրջանային մաքսատան շինարարության ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 2800 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ -ի N 247010010343 եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Հուրոյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 14.00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL
ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

«Արմենտել»-ը երկարաձգում է տնտեսական ապրանքների՝ լաթագորգ (կավրալին) 1420 քառ.մ, լինոլիում-1224 քառ. մ, լուսակալներ (120 սմ) 309 հատ մատակարարման համար հայտարարված միջազգային բաց մրցույթի վերջնաժամկետը մինչեւ 2005 թ. հունիսի 10-ը, ժամը 16.00-ն:

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները կամ նրանց ներկայացուցչությունները:

Մրցույթի առաջարկները կգնահատի մրցութային հանձնաժողովը: Հանձնաժողովը որոշումներ կընդունի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հաղթողին որոշելու կարգը (գնահատման չափանիշները), մրցութային լոտի նկարագրերը մանրամասն նկարագրված են «Մրցույթի կանոնակարգ-մրցույթի պայմաններ»-ում, որի պատճենը շահագրգիռ անձինք կարող են ստանալ, ինչպես նաեւ հայտերը ներկայացնել մինչեւ 2005 թ. հունիսի 10-ը, ժամը 10:00-16:00 հետեւյալ հասցեով՝

«Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ՝ 374 1 28-70-66:

Մրցույթի հայտերի բացման նիստը տեղի կունենա 2005 թ.-ի հունիսի 14-ին, ժամը 11:00-ին, հետեւյալ հասցեով. «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, Երեւան-375014, Ահարոնյան 2, առաջին հարկ, 13 սենյակ, իսկ մրցույթի հայտերն ամփոփելու նիստը՝ 2005 թ. հունիսի 30-ին, ժամը 15:00-ին նույն հասցեով:

Պարտադիր ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկ.

1. Պետ. ռեգիստրի վկայականի պատճեն
2. բանկային երաշխավորագիր (բնօրինակը)
3. որակը հաստատող սերտիֆիկատներ

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

FINCA
Small Loans Big Changes

FINCA International, based in Washington/USA, is a rapidly expanding network of 22 microfinance institutions located throughout the world. In order to strengthen and expand its microfinance operations in 10 countries of Eastern Europe and Central Asia, FINCA is looking for the following positions in various countries of the region:

Senior Credit Managers

Candidates should meet the following requirements:

- 5+ years experience in microlending with a commercial bank
- 2+ years of management experience in a financial institution
- experience in instution building an advantage
- excellent lending skills
- excellent training and negotiation skills
- readiness to work abroad in an NIS country

Junior Credit Managers

Candidates should meet the following requirements:

- 2+ years experience in microlending with a commercial bank
- excellent lending and training skills
- readiness to work abroad in an NIS country

If you are looking for a job not like any other, a job where you can exert a great deal of influence and leave your personal track by creating and forming something new, and if you like to work an international team, we invite you to send your CV to

finca-kiev@yahoo.com

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՊՁԲ-05/5 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **պետության կարիքների համար գույքի ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1025 ՀՀ դրամ փոխանցել, Միջինվեստբանկ «ԳՈՀԱԿ» ՍՊԸ-ի Հ/Հ 175004670790 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի 54/բ, հեռ՝. 28-93-25 Ա. Առուստամյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի հունիսի 15-ը, ժամը 17:00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 05/75 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Գուգարքի տարածաշրջանային մաքսատան շինարարության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 3150 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմունանախագիծ» ՓԲԸ -ի N 247010010343 եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.00:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

«Գրանդ տոբակո» ընկերությունը վաճառում է *ծխատար խողովակ* (երկարությունը՝ 28 մ, տրամագիծը՝ 1.20 մ, քաշը՝ 4,5 տոննա, հաստությունը՝ 0,5 սմ): Զանգահարել **44-38-43** հեռախոսահամարով:

Հանդիպում հակակոռուպցիոն մոնիտորինգի շրջանակներում GRECO-ի փորձագետների պատվիրակության հետ

Այսօր ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը հանդիպեց ՀՀ-ում գտնվող հակակոռուպցիոն մոնիտորինգի շրջանակներում GRECO-ի փորձագետների պատվիրակության հետ: Պատասխանելով պատվիրակության անդամների հարցերին, ԿԲ նախագահը ներկայացրեց «Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտների օրինականացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքը եւ վերջինիս գործադրման առանձնահատկությունները:

Նշվեց, որ կենտրոնական բանկը մշակում է նոր ծրագիր համապատասխան միջավայր ստեղծելու եւ ստանդարտների գործադրումն ապահովելու համար: Նա նշեց, որ օրենքում ներառված է FATF-ի մեթոդոլոգիան եւ ահաբեկչության դեմ պայքարի ռեկոմենդացիաները: Տիգրան Սարգսյանը հայտնեց, որ Հայաստանում գործող բոլոր բանկերը գործում են օրենքի պահանջով ֆիքսված ներքին կանոնակարգերի շրջանակներում:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Ձեւ N 1

Հաշվապահական հաշվեկշիռ
1 հունվարի 2005 թ.

Կազմակերպության անվանումը	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն	
Փաստացի գործունեություն	խորհրդական	
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը		211.172.01602
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը		02522594
Գտնվելու վայրը	Երեւան, Մելիք-Ադամյան 2	հեռ.՝ 52-23-40
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Երեւան, Մելիք-Ադամյան 2	հեռ.՝ 52-23-40

Ակտիվ	Տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	167178	193721
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	167178	193721
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	150	289	161
Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	170	87	23
Այլ դեբիտորական պարտքեր	180		618
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	11320	11429
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում՝	210	6	24
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	11702	12255
Հաշվեկշիռ	230	178880	205976
Պասսիվ	**Տող**	**Նախորդ տարվա վերջին**	**Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին**
III. Սեփական կապիտալ			
Կուտակված շահույթ	270		344
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300		344
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	390	41960	35058
Ստացված ընթացիկ կանխավճար	400		345
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410		211
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	450	62	
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	460	136858	170018
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	178880	205632
Հաշվեկշիռ	500	178880	205976

Ձեւ N 2

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
Տարի 2004 թ.

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
Գործառնական այլ եկամուտներ, այդ թվում՝	070	1975
Վարձակալական վճար	071	1975
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում՝	080	1545
Վարձասարքի մաշվածք	081	(1545)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	430
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	430
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	430
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	170	(86)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	344

Ձեւ N 4

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
01 հունվարի 2005 թ.

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Նախորդ ժամանակաշրջան Գումար	Այդ թվում դրամարկղ դրամ	բանկային հաշիվներ դրամ	արտարժույթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան Գումար	Այդ թվում դրամարկղ դրամ	բանկային հաշիվներ դրամ
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	77088	614	540	75934	11320	11157	163
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր								
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	122351	103053	19298		58599	25837	32762
Անդամավճարներ, նվիրատվություն, բյուջ. ֆինանսավորում	031	122351	103053	19298		56502	25837	30665
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	122351	103053	19298		58599	25837	32762
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր								
Նյութերի, ապրանքների ձեռքբերման գծով	050	10791	3239	7552		7173	638	6541
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	69156	10292	58864		20455	3997	16458
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070					2647	2647	
Վճարումներ բյուջե	080	1312	922	390		1415	60	1355
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090					740		740
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	13745	580	13165		5468		5468
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	95004	15033	79971		37904	7342	30562
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	27347	88020	(60673)		20695	18495	2200
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր								
Ոչ ընթացիկ նյութական եւ ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	31170	14284	16886		20586	2987	17599
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	31170	14284	16886		20586	2987	17599
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	220	(31170)	(14284)	(16886)		(20586)	(2987)	(17599)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր								
Ստացված վարկերի եւ փոխառությունների մարումից	270	60.000		60.000				
Վճարված շահաբաժիններ եւ տոկոսներ	280	1945		1945				
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	61945		61945				
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	(61945)		(61945)				
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	(65768)	73736	(139504)		109	15508	(15399)
Ներքին շարժեր	330		(63193)	139127	(75934)		(15750)	15750
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	11320	11157	163	-	11429	10915	514

Ղեկավար՝ Ռ. ԶՈՀՐԱԲՅԱՆ

Կ. Տ.

Գլխավոր հաշվապահ Ռ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 31. 05. 2005 Գինը՝ 100 դրամ